

บทที่ 4

ผลการวิจัย: การสื่อสารของสื่อบุคคลท้องถิ่น (กลุ่มผู้ส่งสารที่เป็นทางการ)

การศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารภาคประชาชนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่เขตเศรษฐกิจเสรีอาเซียน ในพื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในพื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้ในการศึกษาการสื่อสารภาคประชาชนนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มการศึกษาเป็นกลุ่มของผู้ส่งสารและกลุ่มผู้รับสาร โดยในกลุ่มของผู้ส่งสาร ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มผู้ส่งสารของการสื่อสารภาคประชาชนโดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากสื่อชุมชนอันเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้รับสารในพื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และคุณสมบัติของสื่อที่ให้ความรู้และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และเป็นสื่อที่มีลักษณะสาธารณะ คือเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้รับสารจำนวนมากได้ ซึ่งได้แก่ **สื่อบุคคลและวิทยุชุมชน** และใช้หลักเกณฑ์ด้านพื้นที่ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจในพื้นที่อำเภอแม่สาย อันได้แก่พื้นที่ที่เป็นจุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนข้ามแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศพม่า การคัดเลือกตัวแทนของสื่อบุคคลและวิทยุชุมชน

ผู้วิจัยได้ทำเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-Depth Interview) เพื่อเก็บข้อมูล ในกลุ่มของผู้ส่งสารภาคประชาชนทั้งสื่อบุคคลท้องถิ่นและวิทยุชุมชน และในกลุ่มของผู้รับสารคือประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยพบผลการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยในส่วนของกลุ่มผู้ส่งสารนั้น สามารถจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 กลุ่มผู้ส่งสารที่เป็นทางการ ส่วนที่ 2 กลุ่มผู้ส่งสารที่ไม่เป็นทางการ และ ส่วนที่ 3 กลุ่มผู้ส่งสารที่เป็นวิทยุชุมชน

ในบทที่ 4 นี้จะเป็นผลการวิจัยใน ส่วนที่ 1 กลุ่มผู้ส่งสารที่เป็นทางการ โดยผลการวิจัยที่ได้มีดังนี้

เป็นส่วนของข้อมูลกลุ่มผู้ส่งสารภาคประชาชน อันได้แก่ **สื่อบุคคลท้องถิ่น (ผู้ส่งสารที่เป็นทางการ)** ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลใน 4 ประเด็นคือ

(1) การแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของสื่อบุคคลท้องถิ่น และวิทยุชุมชน (2) การดำเนินการในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และ (4) การตอบสนองของกลุ่มผู้รับสารในพื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ส่งสารภาคประชาชนที่เป็นสื่อบุคคลท้องถิ่นที่เป็นผู้ส่งสารที่เป็นทางการทั้งหมด 8 คน ดังนี้

ตัวแทนของหน่วยงานส่วนกลาง

1. ตัวแทนของที่ว่ากรมอำเภอแม่สาย ได้แก่ นายวีรชาติ สุวรรณ (ปลัดอำเภอแม่สาย)
2. ตัวแทนของด่านศุลกากรแม่สาย ได้แก่ นายจักกฤษ อุเทนสุด (ผู้ช่วยนายด่านศุลกากรแม่สาย ส่วนบริการศุลกากร)
3. ตัวแทนของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สาย ได้แก่ นางสาวทับทิม วัดสง่า (พัฒนาการอำเภอแม่สาย)
4. ตัวแทนของสำนักงานเกษตรอำเภอแม่สาย ได้แก่ นายสายทัศน์ วงศ์ปิ่นตา (เกษตรอำเภอแม่สาย)

ตัวแทนของหน่วยงานท้องถิ่น

5. ตัวแทนของเทศบาลแม่สาย ได้แก่ นายไศลยนต์ ศรีสมุทร (นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่สาย)
6. ตัวแทนของเทศบาลเวียงพางคำ ได้แก่ นายฉัตรชัย ชัยศิริ (นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียงพางคำ)
7. ตัวแทนของเทศบาลแม่สายมิตรภาพ ได้แก่ นายนายวรรณศิลป์ จีระภาค (ปลัดเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ)
8. ตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง ได้แก่ นายทองสุขใจภักดิ์ (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง)

ก.1 ที่ว่าการอำเภอแม่สาย

ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลผู้ส่งสารภาคประชาชน โดยเป็นผู้ส่งสารที่เป็นทางการนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตัวแทนของที่ว่าการอำเภอแม่สาย คือ นายวีรชาติ สุวรรณ ตำแหน่ง ปลัดอำเภอแม่สาย

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตัวแทนของที่ว่าการอำเภอแม่สาย โดยเก็บข้อมูลใน 4 ประเด็นคือ (1) การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของสื่อ บุคคลท้องถิ่น (2) การดำเนินการในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และ (4) การตอบสนองของกลุ่มผู้รับสารในพื้นที่

1. การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากการสัมภาษณ์ปลัดอำเภอแม่สาย ในประเด็นการการเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ข้อมูลที่ได้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ แหล่งที่มาของข้อมูล และเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร โดยพบว่า

1.1 แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของที่ว่าการอำเภอแม่สาย ได้แก่

1. ข้อมูลจากจังหวัดเชียงราย โดยทางที่ว่าการอำเภอจะยึดปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานประจำปีของจังหวัดเชียงราย ซึ่งหากทางจังหวัดเชียงรายมีแผนงานปฏิบัติหรือแนวนโยบายเกี่ยวกับเรื่องใด ก็จะส่งต่อมายังส่วนของอำเภอแม่สาย ซึ่งรวมถึงประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนด้วย
2. ข้อมูลจากการอบรมสัมมนาที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานต่างๆ

“...การจัดอบรมจังหวัดจัดทำอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมันก็เป็นบของจังหวัด เป็นเจ้าหน้าที่ที่อำเภอไป ก็จะมีการแทรกอยู่ในการประชุม ที่จังหวัดเค้าก็จะมีการประชุมประจำเดือน หัวหน้าส่วนราชการระดับประจำจังหวัด ก็จะมีนายอำเภอ มีหัวหน้าส่วนระดับจังหวัดไปประชุม...”

1.2 ลักษณะ/ประเภทของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ลักษณะของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ทางที่ว่าการอำเภอแม่สายได้รับจากทางจังหวัดเชียงราย นั้นจะแทรกอยู่ในรูปแบบของแนวนโยบายการปฏิบัติงาน และการจัดกิจกรรมต่างๆ ของทางอำเภอแม่สาย เพื่อเป็นการส่งเสริมการรับรู้การเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียนภายในอำเภอแม่สาย รวมถึงป้ายประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและธงอาเซียน และธง 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน ที่ทางจังหวัดได้จัดทำและมอบให้ทางอำเภอแม่สายนำมาติดประชาสัมพันธ์ในพื้นที่บริเวณที่ว่าการอำเภอแม่สาย

แต่ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่เป็นส่วนของเนื้อหารายละเอียดนั้น ทางที่ว่าการอำเภอแม่สายจะได้จากการที่บุคลากรไปอบรมกับหน่วยงานต่างๆ ที่จัดขึ้น เช่น ด้านศุลกากร เป็นต้น

“...ข้อมูลจากอำเภอที่ได้รับจากจังหวัดทางที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนประชาคมอาเซียนมันแทรกอยู่ในทุกกิจกรรมที่ทำ ...”

“...ในเรื่องของอาเซียนเห็นมีธง มีป้ายอะไรอย่างนี้นี้ก็ทางจังหวัดเป็นคนจัดมาให้ ทุกอำเภอได้รับเหมือนกันหมด...”

2. การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในกรณีของการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของที่ว่าการอำเภอแม่สายนั้น เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่อยู่ปลายสุดของระบบการปกครอง อันเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด คือเป็นหน่วยงานระดับอำเภอ ซึ่งแนวนโยบายในการ

ดำเนินการต่างๆ ก็จะต้องยึดแนวปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งจะขึ้นอยู่กับแนวนโยบายปฏิบัติของทางจังหวัด ซึ่งแนวทางนโยบายปฏิบัติของทางจังหวัดก็จะขึ้นอยู่กับนโยบายของกระทรวงมหาดไทย อีกทีหนึ่ง ดังนั้นในการดำเนินการของหน่วยงานระดับอำเภอ เช่น ที่ว่าการอำเภอแม่สายนั้น ในประเด็นการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจึงมีข้อจำกัดในเรื่องของแนวนโยบายในการดำเนินการ รวมถึงในส่วนของงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรม จากทางจังหวัดและทางกระทรวงมหาดไทยด้วย

หนึ่งในส่วนของข้อมูลข่าวสารในรูปแบบที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์นั้น เช่น เอกสารหรือชุดข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนั้น ทางจังหวัดจะไม่มีการจัดทำไว้ในแต่ละอำเภอ ที่ว่าการอำเภอนั้นๆ จะต้องเป็นผู้จัดทำเอง โดยจัดสรรงบประมาณดำเนินการจากงบประมาณของที่ว่าการอำเภอ แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของจังหวัดซึ่งอาจแตกต่างกันที่จะเน้นให้ทางอำเภอแม่สลาย ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการรับรู้ในประเด็นการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในระดับใด ซึ่งในปัจจุบันการเน้นในประเด็นเรื่องอาเซียนยังมีไม่มากนัก

อีกทั้งในการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่ของที่ว่าการอำเภอนั้น จะเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว คือเป็นการสื่อสารแบบ Top-Down Communication ที่จะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานที่ว่าการอำเภอส่งการ/แจ้งไปยังหน่วยงานระดับอำเภออื่นๆ หรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน

“...แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการสื่อสารเป็นแบบทางเดียว เป็นแบบ Top-down คือจากบนลงล่างไป จะไม่มีการสื่อสารแบบสองทาง รับข้อมูลจากข้างล่าง...”

2.1 วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน/หมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์ปลัดอำเภอแม่สลายในประเด็นการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่ประชาชนในชุมชนนั้น พบว่า

การเผยแพร่ข้อมูล/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลของที่ว่าการอำเภอนั้น จะดำเนินการโดยทางที่ว่าการอำเภอแม่สายได้รับแนวนโยบายการปฏิบัติงานจากทางจังหวัดเชียงราย ซึ่งในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียน หากพิจารณาจากวิธีการที่ข้อมูลจากอำเภอแม่สายจะไปถึงประชาชนนั้น ทางที่ว่าการอำเภอจะใช้วิธีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน 2 ช่องทาง ได้แก่

1. ข้อมูลข่าวสารจากที่ว่าอำเภอแม่สายไปถึงประชาชนผ่านผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน เพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารต่อไปยังชุมชน และประชาชนในพื้นที่

“...ในระดับอำเภอการสื่อสารระหว่างชุมชน ตำบล หมู่บ้าน ก็จะอาศัยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นหลัก การแจ้งข่าวสารก็ต้องแจ้งไปถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ประชุมราษฎรในหมู่บ้าน ซึ่งเค้ามีย่านาจน้ำที่อยู่ หรือว่าใช้เสียงกระจายเสียงภายในหมู่บ้าน แจ้งข่าวสารของทางราชการ...”

โดยวิธีการที่ทางที่ว่าการอำเภอแม่สายให้ข้อมูลแก่กำนัน และผู้ใหญ่บ้านนั้น โดยวิธีการให้ข้อมูลนั้นมี 2 รูปแบบ คือ

- 1.1 การประชุม โดยจะมีการประชุมเป็นประจำทุกเดือนเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการให้ทางกำนันผู้ใหญ่บ้านได้ทราบ
- 1.2 หนังสือราชการ ซึ่งหากมีประเด็นหรือข้อมูลสำคัญ เป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ ก็จะใช้วิธีการส่งหนังสือแจ้งไปยังหมู่บ้านต่างๆ และเมื่อทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้รับทราบเรื่องแล้วก็จะกระจายต่อไปยังชุมชน โดยใช้วิธีเสียงตามสาย ประชุมหมู่บ้าน เป็นต้น

“...เราจะมีการประชุมทุกเดือน ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุกเดือนทั้งหมดเลย เดือนละหนึ่งครั้ง ถ้ามีข่าวสำคัญหรือภารกิจเร่งด่วนเราก็จะแจ้งเป็นหนังสือให้แต่ละอำเภอ แต่ละตำบล ให้ประชุมราษฎรแจ้งข่าวสารให้ราษฎรทราบ ในส่วนอื่นๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน...”

2. ดำเนินการโดยผ่านหน่วยงานราชการระดับอำเภอ ซึ่งทางอำเภอแม่สายก็จะมีการประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ซึ่งจะมีการจัดประชุมขึ้นทุกเดือนเช่นกัน ซึ่งหากหน่วยงานใดที่มีประเด็นเรื่องอาเซียนก็จะแจ้งให้ทราบในที่ประชุม และหน่วยงานเหล่านั้นก็จะกระจายต่อไปยังประชาชนในพื้นที่โดยผ่านอาสาสมัครของหน่วยงานนั้นๆ ที่จะมีอยู่ประจำทุกหมู่บ้าน เช่น อาสาสมัครเกษตรกรประจำหมู่บ้าน เป็นต้น และอาสาสมัครเหล่านี้ก็จะเป็นผู้นำข้อมูลข่าวสารไปแจ้งให้แก่คนในชุมชน/หมู่บ้านได้ทราบต่อไป

“...อย่างที่อธิบายรูปแบบของการบริหารราชการแผ่นดิน อำเภอเป็นส่วนที่เล็กที่สุด แต่ภายในหนึ่งอำเภอก็จะประกอบด้วย ส่วนราชการเล็กๆ อีกหลายอย่าง โดยมีนายอำเภอ ไม่ใช่เป็นหัวหน้าส่วนราชการแต่เป็นผู้ใช้อำนาจตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ในการกำกับดูแลส่วนราชการต่างๆ ในการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ปฏิบัติไปตามระเบียบ ตามนโยบาย ตามข้อกฎหมายของส่วนราชการนั้นๆ เราก็จะมีการประชุมหัวหน้าส่วนทุกเดือนเหมือนกัน อาจจะเป็นช่วงเดียวกันกับการประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีการแจ้งข่าวสารลงไปถึงหัวหน้าส่วนราชการ...”

2.2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ดำเนินการเผยแพร่

ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ว่าอำเภอแม่สายได้ดำเนินการในการเผยแพร่นั้น ทั้งในส่วนของดำเนินการผ่านผู้นำชุมชนอันได้แก่ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน และหน่วยงานราชการระดับอำเภอนั้น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน จะอยู่ในรูปแบบของการแจ้งข้อราชการ ข้อระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆ ที่มาจากรัฐบาล ซึ่งรวมถึงประเด็นที่เกี่ยวกับอาเซียน ก็จะแจ้งรวมกันกับข้อราชการต่างๆ ด้วย และทางหน่วยงานต่างๆ รวมถึง ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) ก็จะนำข้อมูลนี้ไปแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบ

“...ประชุมหัวหน้าส่วนราชการ ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนราชการต่างๆ เค้าก็จะมีเครือข่ายของเค้าอยู่ อย่างส่วนสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ เค้าก็จะมี อสม. เป็นลูกไม้ลูกมือของเขา ซึ่งก็จะมีจำนวนหลายร้อยคน อย่างเกษตรก็จะมีเกษตรตำบล แล้วก็จะมีอาสาสมัครเกษตร สำนักงานศึกษาอำเภอ ก็จะมีอาสาสมัครศึกษา...การประชุมของเราก็จะมีการประชุมสั่งการ

ข้อระเบียบและข้อกำหนดและนโยบายสำคัญของรัฐบาลไปยังส่วนราชการขอความร่วมมือให้หัวหน้าหน่วยราชการส่งแล้วก็เน้นย้ำตัวแทนของเขาที่อยู่ในพื้นที่ นโยบายสำคัญในพื้นที่ให้กำชับดูแลกัน...สมมติว่าแต่ละหน่วยงานเค้ามีประเด็นเรื่องอาเซียนเข้ามาเขาก็จะแจ้งให้เลย เค้าก็จะแจ้งในที่ประชุมประจำเดือน เค้าก็จะมาแจ้งในที่ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แล้วมันก็จะมีการกระจายกันออกไปนี่เป็นการสื่อสาร แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการสื่อสารเป็นแบบทางเดียว เป็นแบบ Top-down คือจากบนลงล่างไป จะไม่มีการสื่อสารแบบสองทาง รับข้อมูลจากข้างล่าง...แล้วมันก็มีรูปแบบอีกส่วนหนึ่ง ส่วนราชการที่ไม่ได้ขึ้นตรงต่อส่วนภูมิภาค ไม่ได้ขึ้นตรงกับอำเภอ เช่น โรงเรียน แยกออกไปซึ่งเราก็จะมีการประสานงานกัน ส่วนการสื่อสารนั้นเราก็แจ้งให้หัวหน้า แจ้งผู้อำนวยการเพื่อขอความร่วมมือแต่เราไม่ได้ไปกำชับหรือไปกำกับดูแลเค้าโดยตรง ในพื้นที่ก็จะมีเยอะ เช่น ศุลกากร ตม.พวกนี้เข้าจะเรียกว่าเป็นการบริหารส่วนกลาง..."

3. ปัญหา/อุปสรรคที่พบระหว่างดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องอาเซียนของอำเภอแม่สาย

ในการดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนั้น ในส่วนของอำเภอแม่สายก็จะพบว่ามียุทธศาสตร์ในเรื่องของ

3.1 ภาระหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานอำเภอแม่สายที่ไม่ได้ครอบคลุมโดยตรงถึงการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยในพื้นที่อำเภอแม่สายนั้นมีหน่วยงานในระดับท้องถิ่นที่จะมีบทบาทในการเข้าไปมีส่วนในการดำเนินการ/ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในพื้นที่ อันได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ซึ่งต้องอำเภอแม่สายอาจจะใช้การประสานงานกับหน่วยงานระดับท้องถิ่นในพื้นที่เหล่านั้น ในการส่งเสริมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอาเซียนแก่ประชาชน เช่น เทศบาล อบต. ด้านศุลกากร ตำรวจ เป็นต้น

"...แต่เค้าจะเน้นย้ำที่สุดเรื่องของท้องถิ่นซึ่งมีงบประมาณเป็นของตัวเอง ก็คือเทศบาล อบต. โดยใช้สภาปรกฤตติในการออกข้อบังคับในการจัดทำแผน มันก็จะอยู่ที่ว่านายกเทศบาล

นายก อบต. เค้าวจะให้ความสำคัญในส่วนนี้สักเท่าไร ซึ่งลำพังจะพึ่งแต่ส่วนราชการ ส่วนภูมิภาค ซึ่งก็เป็นระดับเล็กสุด และก็อยู่ปลายสุดของระบบราชการแถบจะช่วยเหลือกิจกรรมของอาเซียนแทบจะไม่ได้ ระดับจังหวัดยังมีบ้าง แต่ก็ไม่มีเยอะไม่เพียงพอ...”

“...ระดับอำเภอนี้จะน้อย ก็ต้องพึ่งท้องถิ่นอย่างน้อยก็ยังมีหน่วยงานของท้องถิ่นเข้ามาดูแล แต่ท้องถิ่นเค้าเป็นอิสระจากระบบราชการ เค้าเป็นนิติบุคคลเราได้แต่กำกับดูแลว่าเค้าจะให้ความสำคัญจะดำเนินการอย่างไร เพราะเค้าเป็นอิสระต่อกันด้วย ที่นี้อำเภอแม่สายเรามีอยู่ 10 แห่ง เทศบาล อบต. มีอยู่ 10 แห่ง ซึ่ง 10 แห่งก็จะมีรูปแบบการบริหารงานเป็นของตัวเอง นโยบายก็ไม่เหมือนกันทั้ง 10 แห่ง ในพื้นที่ก็จะมีเส้นโยงขึ้นตรงกับอำเภอ อันนี้เป็นอิสระ อันนี้เป็นของรัฐบาลกลาง ช่วยกันดูแลโดยมีนายอำเภอเป็นหัวเรือใหญ่ในการออกแรง ในการบูรณาการให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน อาจจะมีนอกกลุ่มออกทางบางเราก็ให้อยู่ในลู่วิ่งในทาง ไม่อย่างงั้นมันก็จะสะเปะสะปะ...”

“...ดังนั้นนายอำเภอถึงจะไม่มียงบประมาณแต่มีความสนใจ มีการเตรียมความพร้อมในหน่วยงาน ก็สามารถไปประสานกับท้องถิ่นให้เน้นหนักในเรื่องของอาเซียนได้ เค้าวจะทำหรือไม่มันก็เป็นความสามารถพิเศษของนายอำเภอ ในการสื่อสารให้เค้าเห็นถึงความสำคัญอย่างไร แล้วก็ไปสื่อสารกับราชการส่วนกลางขึ้นตรงกับกระทรวง ทบวง กรม ไม่ได้ขึ้นตรงต่อจังหวัดและอำเภอ อย่างเช่นโรงเรียน ตำรวจ ศุลกากร เค้าวจะให้ความสำคัญ และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน มันก็จะเป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้บริหารนั้นๆ ไปอีกแบบหนึ่ง ซึ่งมันจะซับซ้อนนิดหนึ่ง มีหลายหน่วยงาน และมีแผนของเค้าเอง นายอำเภอก็จะดูแลและประสานงาน เป็นการขอความร่วมมือประสานงานให้มันไปในทิศทางเดียวกัน...”

3.2 ในด้านของงบประมาณในการดำเนินงานในการสนับสนุนส่งเสริมความรู้เรื่องอาเซียนในพื้นที่อำเภอแม่สาย ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มียงบประมาณสนับสนุนเป็นงบประมาณพิเศษในการดำเนินงานของทางอำเภอแม่สายเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยหากทางอำเภอแม่สายจะจัดทำกิจกรรม/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนั้น ทางอำเภอแม่สายจะต้องจัดสรรงบประมาณจากงบประมาณของทางอำเภอแม่สายเอง ซึ่งงบประมาณของทางอำเภอแม่สายนั้นก็จัดสรรไปใช้ในการบริหารงานของทางอำเภอในด้านอื่นๆ เช่น ความมั่นคง

การท่องเที่ยว การเกษตร เป็นต้น ซึ่งไม่เหลือถึงการนำไปใช้ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมด้าน อาเซียน

“...เราแทบจะไม่ได้รับปัจจัยในการดำเนินงานทั้งหลายทั้งปวงเลย เพราะเราเป็นส่วนที่อยู่ สุดปลาย ปัจจัยทั้งในเรื่องงบประมาณ ปัจจัยทั้งทางด้านวัสดุอุปกรณ์ที่จะสื่อสาร คู่มือ เอกสาร ซึ่งสิ่งเหล่านี้เราต้องหาเองในพื้นที่...”

“...มันต้องแยกออกว่ารูปแบบการบริหารมันซับซ้อนมาก การบริหารงาน กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอ กระทรวงก็มี 20 กระทรวง 20 กระทรวงก็จะมีหน่วยงานอยู่ในจังหวัดและ หน่วยงานอยู่ในอำเภอ ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของจังหวัดมาจาก กระทรวงมหาดไทยใช้งบประมาณของกระทรวงมหาดไทยในการบริหารจัดการจังหวัดส่วนใหญ่ ดังนั้น มันก็ต้องอยู่ที่กระทรวงด้วยว่าจะให้งบประมาณนี้มา ในส่วนนี้ให้จังหวัดมากน้อยแค่ไหน จัดสรร ให้เท่าไรผู้ว่าก็จะนำส่วนนั้นมาใช้ภายในจังหวัด...ดังนั้นเรื่องของอาเซียน ถ้ามหาดไทยจัดสรรมา ให้จังหวัดมาก ผู้ว่าก็สามารถมีงบประมาณจำนวนมาก ในการบริหารในการจัดการเรื่องการเตรียม ความพร้อมสู่อาเซียน แต่ถ้ากระทรวงมหาดไทยจัดสรรให้น้อย เราก็บริหารงานต่ำ แต่มันก็มี หลายๆ จังหวัด ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความสำคัญแล้วระดมเงินงบประมาณจากส่วนอื่นมา ช่วยกันเตรียมความพร้อม นี่ก็คือจังหวัดใครจังหวัดมัน มันอยู่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัด มันไม่ได้มีงบ พิเศษขึ้นมา คือมีงบตามฟังก์ชัน งบประมาณประจำปี มันก็จะมียกก่อนหนึ่งคืองบ บริหารงานจังหวัดอันนี้เป็นงบประมาณแผ่นดินซึ่งมันก็ไม่มีจำนวนมาก แต่ต้องเอาไปใช้หลาย อย่าง...อย่างปีที่แล้วเชียงรายได้แค่ 200 กว่าล้านบาท งบประมาณงานจังหวัด ซึ่งก็ต้องนำไปใช้ใน เรื่องยาเสพติด เอาไปใช้ในเรื่องของความมั่นคง เอาไปใช้ตอบสนองยุทธศาสตร์ซึ่งมีตั้งหลายด้าน ด้านการท่องเที่ยว ด้านการเกษตร...”

“...ก็ระบบการบริหารราชการแผ่นดินปัจจุบัน เป็นระบบที่เฉลี่ยเท่ากันหมดทุกอำเภอ เท่ากันหมดทุกจังหวัดมันจะไม่ได้มีว่าจุดนี้สำคัญ เพราะอย่างไรจะเหมือนเลือกปฏิบัติ กิจกรรม งบประมาณแล้วก็โครงการของส่วนกลาง กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด ส่วนใหญ่ก็จะเฉลี่ย มันก็ เลยเกิดการไม่สมดุลกันในการบริหารจัดการ ไม่ได้เพิ่มให้ชายแดน ไม่ได้เพิ่มให้เมืองท่องเที่ยว ไม่ได้เพิ่มให้อำเภอพิเศษ อำเภอที่มีความหลากหลาย...”

“...อย่างเช่นเราจะสื่อสารกับชาวบ้านเรื่องอาเซียนที่นี่มี 8 ตำบล 87 หมู่บ้าน ถ้าเราทำเอกสารเกี่ยวกับอาเซียนสัก 10 แผ่นต่อหนึ่งหมู่บ้าน อธิบายที่มาที่ไปก็ใช้เกือบพันชุดเพื่อเหลือเพื่อขาดอีก พันชุด ไหนจะค่าพิมพ์ ค่าหมึก ค่าเช่ารูปเล่ม พวกนี้ตอนออกก็ใช้เงินหลายหมื่นแล้ว ซึ่งงบประมาณที่เราได้รับมันใช้หลากหลายมาก แถบจะไม่เหลือเอาไว้ถึงอันนี้แล้ว อาเซียนก็จะเป็นกิจกรรมรอง ๆ ถ้าไม่มีโครงการกิจกรรมเสริมมาจากข้างนอกจังหวัดหรือหน่วยงานอื่น อันนี้เป็นพิเศษจากอาเซียนโดยเฉพาะจัดสรรลงมาให้ก็จะสามารถทำได้แต่ถ้าจะให้ใช้งบปกติ แถบจะไม่เหลือ...”

3.3 ยุทธศาสตร์การดำเนินการที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของที่ว่ากรมอำเภอแม่สาย ที่จะต้องจัดทำยุทธศาสตร์การดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การดำเนินการของทางจังหวัดเชียงราย ซึ่งในส่วนของกรดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการส่งเสริมในประเด็นประชาคมอาเซียนนั้น ยังมีอยู่น้อย

“...การจัดทำแผน ทั้งแผนยุทธศาสตร์ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี เรามีระเบียบ มีข้อบังคับคุมเอาไว้ด้วยตัวหลักเลยก็คือระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน แล้วก็ตัวราชกิจกฤษฎีกาว่าด้วย การบริหารทั้งจังหวัด ทุกจังหวัดแบบบูรณาการ กำหนดว่าเราต้องข้อของจังหวัด ส่วนราชการและการปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดทำยุทธศาสตร์ก็ต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับของจังหวัด ดังนั้นจังหวัดจะประกาศยุทธศาสตร์ของจังหวัด เสร็จแล้วหน่วยงานภายในจังหวัดนั้นก็เลยยิบเอายุทธศาสตร์ในจังหวัดนั้นมาปรับไม่ใช่เอามาทั้งดุ้นนะครับ เอามาปรับเพื่อให้สอดคล้องกับงานภารกิจของตัวเอง...ดังนั้น ยุทธศาสตร์เรื่องอาเซียนมันก็จะไปอยู่ที่จังหวัดให้มีความสำคัญขนาดไหน จังหวัดได้กำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์จังหวัดหรือไม่ ถ้าจังหวัดกำหนดหน่วยงานภายในจังหวัดทั้งท้องถิ่นท้องที่ก็จะรับแล้วก็มาปรับใช้กับยุทธศาสตร์ของอำเภอก็มีการจัดทำยุทธศาสตร์ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี และก็มีบททวนก็ต้องรอจากจังหวัด...แต่ตอนนี้จังหวัดยังไม่ได้เน้นเรื่องนี้มาก จังหวัดเน้นก็เน้นในแบบจังหวัด...”

3.4 แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ยังไม่ชัดเจน ซึ่งการรับแนวนโยบายการปฏิบัติงานของทางที่ว่ากรมอำเภอแม่สายนั้นที่เป็นแนวนโยบายปฏิบัติ/คำสั่งจากกระทรวงมหาดไทย มาสู่จังหวัด และมาสู่อำเภอแม่สายนั้น เป็นข้อมูลคำสั่งที่กล่าวถึงการ

ดำเนินการเรื่องอาเชียน แต่ไม่มีในส่วนของรายละเอียดการดำเนินงาน โดยข้อมูลเหล่านี้ที่ทางอำเภอแม่สายได้รับก็จะเป็นข้อมูลชุดเดียวกันกับที่ส่งต่อไปยังกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอแม่สาย

“...ดังนั้นเรื่องของอาเชียนจึงเหลือชนิดเดียว ดังนั้นถ้าจะถามว่าทำไมการสื่อสารหรือว่ากิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับอาเชียนมันจะกระตุ้นมันจะตื่นตัวได้หรือไม่ ต้องเบี่ยงเบนไล่ตั้งแต่รัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม ให้ความสำคัญมากขนาดไหน...ดังนั้น กระทรวง ทบวง กรม ถ้าไม่ให้ความสำคัญ ถึงมันมีแผนอยู่ แต่มันไม่มีโครงการและงบประมาณ คือแผนทุกอย่างรวมทั้งแผนจากส่วนกลางจะมีการประเมิน ตัวชี้วัด การวัดผลในส่วนของระดับของกระทรวง ทบวง กรม และจังหวัด ดังนั้นเมื่อ นโยบายของรัฐบาลในเรื่องอาเชียน เค้าก็จับมาใส่แผนอยู่ แต่แผนเค้ามีไว้เพื่อให้ชาวบ้านเค้าดู มีแผนที่จะทำเรื่องอาเชียน แต่มันก็นิ่ง นิ่งมากเลย แต่พอมาถึงจังหวัดก็ทำอะไรมาไม่ได้ เมื่อกระทรวง ทบวง กรม สั่งมาแค่กระดาษแผ่นเดียวให้ทำอาเชียนโดยไม่มีอะไรตามมา จังหวัดก็ถือปี่กระดาษแผ่นนั้นมาให้อำเภอ กระดาษแผ่นเดียวให้ทำอาเชียนเราก็สื่อสารด้วยกระดาษแผ่นเดียวส่งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนให้ทำอาเชียนด้วยกระดาษแผ่นเดียว ดังนั้นเมื่อกระดาษแผ่นเดียวมันตกถึงชั้นล่างสุด มันก็กระดาษแผ่นเดียวให้ชาวบ้านดูอาเชียนปี 58 แต่ส่วนจะทำอะไรนั้นไม่มี ก็คือมีแต่กระดาษแผ่นเดียวเท่านั้น นี่คือปัญหาของมัน...”

3.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเชียนในพื้นที่อำเภอแม่สายจังหวัดเชียงราย ที่ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าหน่วยงานไหนเป็นผู้รับผิดชอบในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่

“...ส่วนเรื่องวัดผลเรื่องอาเชียนน้อยจริงๆ แต่พอคุยแล้วก็รู้แล้วว่ามันน้อยไม่ใช่ว่าคนของเราไม่มีศักยภาพมันมี แต่มันก็เหมือนมีรถแต่ไม่มีน้ำมัน ถ้าให้ทำหน่วยงานที่นี้เค้าก็พร้อมจะทำอยู่แล้ว คนของเราศักยภาพมี แต่ว่าน้ำมันไม่มี พอน้ำมันไม่มีเราก็ตีบเคลื่อนไม่ได้ แล้วจะมาโทษว่าไม่ตอบสนองนโยบาย เราก็ตีบได้แต่นโยบาย เรื่องอื่นเราก็ตีบต้องทำ ภารกิจอื่นๆ งานหลักเราก็ตีบต้องทำ พวกนี้จะเป็นงานเสริม จะถามว่าอาเชียนเจ้าภาพหลักคือใครหลายคนตอบไม่ได้นะครับ แม้งานเรื่องอาเชียนรัฐบาลให้ใครดูแลโดยตรง อย่างเช่นมีกระทรวงการต่างประเทศ มีกรมอาเชียนแต่

มันก็หยุดอยู่ที่กรมอาเซียน กรมอาเซียนเปิดดูเว็บไซต์ได้ ไม่มีข้อมูลเรื่องอาเซียนเลย มีตั้งแต่ปี 05 แล้วที่มันรวมตัวกันแต่ไม่มีข้อมูลเรื่องการเตรียมตัว เตรียมความพร้อมเรื่องอาเซียน...”

4. การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่อำเภอแม่สาย

การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่อำเภอแม่สาย นั้น ทางปลัดอำเภอมองว่าสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม อันได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน เช่น ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มประชาชนทั่วไป/ชาวบ้าน และกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ซึ่งแต่ละกลุ่มก็จะมี การตอบสนองในประเด็นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

4.1 กลุ่มผู้นำชุมชน โดยในกลุ่มผู้นำชุมชนนั้น ได้แก่ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา ท้องถิ่น จะมีการตื่นตัวในประเด็นที่เกี่ยวกับอาเซียน/ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็น ประชาคมอาเซียน แต่ยังไม่ทราบถึงข้อมูลในเชิงลึก เช่น การวิเคราะห์การได้เปรียบ-เสียเปรียบ ผลกระทบจากการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียนที่อาจจะเกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นต้น

“...ก็จะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่เป็นผู้นำชุมชนนี้ ตั้งแต่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา ท้องถิ่น แล้วก็ผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นคนในพื้นที่ และเป็นระดับผู้นำชุมชน ก็ยังมีการพูดถึงประเด็น อาเซียนกันบ้าง แต่ยังไม่มีการขับเคลื่อนหรือว่าเห็นความสำคัญสักเท่าไร ถ้าถามเรื่องอาเซียนคุย ต่อกันรู้เรื่อง แต่ถ้าเจาะลึกลงไปก็จะได้ไม่ เพราะว่าการได้เปรียบเสียเปรียบ การรวมประชาคม อาเซียนเราจะได้อะไรเราจะเสียอะไรสักเท่าไร แล้วก็ยังไม่ทราบสักเท่าไร แต่ว่าจะรู้ว่ามีการรวมตัวปี ไหน มีกิจกรรมอะไรบ้าง...”

4.2 กลุ่มประชาชนทั่วไป ในส่วนของกลุ่มประชาชนทั่วไปนั้น มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับที่น้อย เนื่องจากการดำเนินวิถีชีวิตโดยทั่วไปที่มีความคุ้นเคย กับการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนบ้านอาเซียนอย่างประเทศพม่าอยู่แล้ว และอาจจะไม่ได้รับผลกระทบ จากการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียนมากนัก

“...ส่วนของในระดับ(ความรู้ความเข้าใจเรื่องอาเซียน)ของชาวบ้านทั่วไปประชาชนทั่วไป อันนี้น้อยมาก...คนระดับปกติคนระดับคุณพ่อคุณแม่จะไม่ค่อยได้รับผลกระทบสักเท่าไรเพราะทุกวันนี้แม่สายก็เหมือนอาเซียนอยู่แล้วข้ามไปข้ามมามันก็ไม่มีพรมแดนอยู่แล้ว คนฝั่งโน้นเค้าก็ข้ามมาทำงานฝั่งเรา ...”

4.3 กลุ่มเยาวชน โดยกลุ่มเยาวชนนั้น ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา โดยในกลุ่มนี้จะมี ความรู้ความเข้าใจในประเด็นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากกลุ่มเยาวชนนั้นจะได้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนผ่านทาง การเรียนการสอนในโรงเรียน/มหาวิทยาลัย ทั้งความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และการเตรียมความพร้อมด้านภาษา (ภาษาอังกฤษ, ภาษาจีน)

“... และอีกระดับหนึ่งก็คือเด็กและเยาวชนก็มีการเตรียมความพร้อมปานกลางค่อนข้างสูงเท่าที่สัมผัส ทั้งนี้ก็อาจมาจากการสั่งการของกระทรวงศึกษาหรือระบบของการบริหารงานของสถานการศึกษา ก็มีการสั่งการมาให้เลี้ยงเด็กและเยาวชนก่อน พวกนี้จำเป็นจะต้องใช้ พวกนี้จะได้รับผลกระทบมากที่สุด สิ่งในช่วงของวัยมหาลัยหรือวัยที่จะข้ามหาลัยจบปริญญาอาเซียนก็มีเลย

จากการสัมภาษณ์ปลัดอำเภอแม่สายในประเด็นการตอบสนองของประชาชนในพื้นที่ในเรื่องประชาคมอาเซียน โดยประชาชนในพื้นที่ที่มีการตอบสนองในประเด็นนี้ในระดับที่แตกต่างกัน แต่โดยรวมแล้วในการตื่นตัวเรื่องอาเซียนนั้นยังมีไม่มาก เนื่องจากประเด็นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนั้นยังถือว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัวสำหรับประชาชนในพื้นที่

“...ถามว่าอาเซียนในปี 58คนที่นี่เค้าจะรู้สึกอะไรหรือเปล่า ผลก็มองใน 3 กลุ่ม ก็แทบจะไม่มีรู้สึกในวิถีชีวิตของเค้า ส่วนใหญ่เราแทบจะไม่ได้รับประโยชน์อะไรจากประเทศเพื่อนบ้านเลยในสังคมของแม่... ในความรู้สึกของทางแม่สายฝั่งไทยก็ใช้วิถีชีวิตอย่างเดิมทุกอย่างมันใกล้อยู่แค่นี้แต่ยังไม่ได้คิดถึงสิงคโปร์ ไม่ได้คิดถึงมาเลเซียมันไกลตัวไป แล้วที่เค้าเน้นเรื่องภาษาเพราะว่าภาษาทุกคนที่ข้ามมาทำงานฝั่งไทยก็จะพูดไทยได้หมดสื่อสารเป็นเรื่องจำเป็น ดังนั้นเราก็ไม่ได้ชวนขายที่จะไปศึกษาภาษาของเพื่อนบ้านสักเท่าไรเมื่อเราใช้ภาษาเราสื่อสารกับเพื่อนบ้านเข้าใจสื่อสารกันได้ ส่วนใหญ่เค้าจะต้องพึ่งพาเราเค้าจำเป็นต้องศึกษาภาษาของเรา...”

ข้อสังเกตของผู้วิจัย : จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสังเกตว่า แม้ว่าการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของที่ว่าการอำเภอแม่สายนั้นจะมีข้อจำกัดในส่วนของ แนวนโยบายการปฏิบัติการและงบประมาณ แต่ทั้งนี้ทางที่ว่าการอำเภอก็ยังมีเครือข่ายความร่วมมือ คือ หน่วยงานในระดับท้องถิ่นอื่นที่สามารถประสานงาน ขอความร่วมมือในการดำเนินการ ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ เช่น เกษตรอำเภอ ด้านบุคลากร เทศบาล อบต. และโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งก็จะขึ้นอยู่กับแต่ละหน่วยงานในการที่จะนำไปวางแผนปฏิบัติอย่างไร

ก.2 ด้านบุคลากรแม่สาย

ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลผู้ส่งสารภาคประชาชน โดยเป็นผู้ส่งสารที่เป็นทางการนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตัวแทนของด้านบุคลากรแม่สาย คือ นายจักกฤช อุเทนสุด ตำแหน่ง ผู้ช่วยนายด้านบุคลากรแม่สาย ส่วนบริการบุคลากร

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตัวแทนของด้านบุคลากรแม่สาย โดยเก็บข้อมูลใน 4 ประเด็นคือ (1) การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของสื่อบุคคลท้องถิ่น (2) การดำเนินการในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และ (4) การตอบสนองของกลุ่มผู้รับสารในพื้นที่

1. การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากการสัมภาษณ์ผู้ช่วยนายด้านบุคลากรแม่สาย ในประเด็นการเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ข้อมูลที่ได้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ แหล่งที่มาของข้อมูล และเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร โดยพบว่า

1.1 แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของด่านศุลกากรแม่สาย ได้แก่

1. ข้อมูลของด่านศุลกากรแม่สายโดยจะเป็นข้อมูลที่จัดทำขึ้นโดยด่านศุลกากรแม่สาย ซึ่งแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นจะมาจากข้อมูลที่อยู่ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ดูแลของด่านศุลกากรแม่สาย
2. ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ โดยจะเป็นข้อมูลที่จัดทำขึ้นของแต่ละหน่วยงาน เช่น ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์ ข้อมูลจากกระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น

1.2 ลักษณะ/ประเภทของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

โดยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของด่านศุลกากรแม่สายนั้น ในส่วนของข้อมูลที่มาจากส่วนของด่านศุลกากรแม่สายนั้น จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับภาพรวมการนำเข้า-ส่งออกของสินค้า การซื้อ-ขายสินค้าบริเวณชายแดนแม่สาย ซึ่งเป็นข้อมูลที่จัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปี รวมถึงการวิเคราะห์แนวโน้มการนำเข้า-ส่งออกสินค้าบริเวณชายแดนแม่สายในอนาคต และข้อมูลอีกส่วนหนึ่งจะมาจากหน่วยงานต่างๆ เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น ข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ โดยทางด่านศุลกากรจะนำข้อมูลที่ได้เหล่านั้นนำมาประมวลผลข้อมูลเพื่อเผยแพร่ต่อไป

“...หนึ่งด้านจะทำข้อมูลเองด้านก็ไปขอข้อมูลกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ เค้านำอะไรเจาะจงไปถึงไหนเป็นอย่างไร ภายในหน่วยงานรัฐนั่นเอง มีการแลกเปลี่ยน มีการสื่อสารกันในระดับหน่วยงานของรัฐเสร็จแล้วพอสื่อสารภายในเองให้เข้าใจข้อมูลแล้ว เราก็เอาข้อมูลมาถ่ายทอดให้ประชาชนที่เกี่ยวข้อง เราก็แยกกลุ่มอย่างที่เราว่าที่เกี่ยวข้อง...”

2. การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของด้านศุลกากรแม่สายนั้น เนื่องจากด้านศุลกากรแม่สายเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การส่งออก-นำเข้าสินค้าชายแดน ซึ่งเป็นข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยทางด้านศุลกากรแม่สายได้ดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

2.1 วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในชุมชน/หมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์ผู้ช่วยนายด่านศุลกากรแม่สาย ในประเด็นการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่ประชาชนในชุมชนนั้น พบว่า

การเผยแพร่ข้อมูล/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลของด้านศุลกากรแม่สายนั้น จะใช้รูปแบบวิธีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางสื่อ 3 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสาร/หนังสือ โดยจัดทำในรูปแบบของ รายงานประจำปีของด้านศุลกากร แม่่นัพความรู้ โดยเอกสารเหล่านี้เป็นเอกสารที่ทางด้านศุลกากรได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี และแจกให้แก่หน่วยงาน ผู้ประกอบการ บุคคลผู้สนใจ รวมถึงสำหรับห้องสมุดหมู่บ้านด้วย

“...รูปแบบเป็นด้านเอกสาร รายงานประจำปีทำเป็นเล่ม ทำไว้ทุกๆปี รายงานประจำปีก็จะมี การดำเนินงานของด้านทั้งหมดในแต่ละปีและผลงานจะมีคอลัมน์หัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่อง ทางด้านภาคเศรษฐกิจรวมถึงเข้าเป็นสมาคมเศรษฐกิจอาเซียน มันก็จะมีข้อมูลบอกอยู่กับช่องทาง ที่เรามีให้ เรื่องของการสื่อสารภาคประชาชนเอกสารแจก แจกเป็นการทั่วไป ส่วนตามพวกหมู่บ้าน เราก็พยายามทำงานร่วมกัน พวกหมู่บ้านผู้ใหญ่บ้านมาเอาหนังสือนี้ไป อย่างน้อยหมู่บ้านละเล่ม มีศูนย์ห้องสมุดของแต่ละหมู่บ้าน ทำหนังสือเล่มนี้แจกให้เค้าไปไว้ดูกัน...”

2. รูปแบบสื่อออนไลน์ โดยด้านศุลกากรได้จัดทำเว็บไซต์ของด้านศุลกากรขึ้นซึ่งภายใน เว็บไซต์ของด้านศุลกากรแม่สายนั้น ก็จะมีข้อมูลของด้านศุลกากร การดำเนินงาน/ กิจกรรมของด้านศุลกากรการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนด้วย

“...พวกที่ไม่ได้เป็นพวกกระดาด เรา ก็จะมีการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของด้านศุลกากรแม่สาย ของกรมศุลกากรที่ดี เว็บไซต์ของกรมที่ดีการเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลาผ่านอินเทอร์เน็ตก็หาข้อมูลได้...”

3. รูปแบบการจัดประชุมสัมมนา โดยทางด้านศุลกากรแม่สายจะเป็นผู้จัดการประชุมหรือ การอบรมสัมมนาขึ้น ซึ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุม สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

3.1 กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจ นักธุรกิจ ผู้ประกอบการนำเข้า-ส่งออก สินค้าผ่านเส้นทางชายแดนอำเภอแม่สาย

3.2 กลุ่มราชการ ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่อำเภอแม่สาย

3.3 กลุ่มภาคประชาชน โดยผ่านทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

และนอกจากกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุม 3 กลุ่มดังกล่าวแล้ว ทางด้านศุลกากรได้มีการจัดให้มีการทัศนศึกษาที่ด้านศุลกากรแม่สาย เพื่อให้ข้อมูลความรู้แก่ นักเรียน นักศึกษา จากโรงเรียนและสถาบันต่างๆ อีกด้วย

“...การจัดอบรมการเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบอบรมสัมมนารวมถึงการจัดประชุมชี้แจงให้กับประชาชน Stakeholder ผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนก็คือผู้นำเข้าส่งออกหรือตัวแทน นี่เป็นกลุ่มแรกของด้านศุลกากรจัดให้ข้อมูลความรู้เพราะว่าเค้าทำงานโดยตรงกับด้านศุลกากร ส่วนกลุ่มความหมายอื่นๆ ก็ขยายไปตามท้องที่ การประชุมหัวหน้าส่วนราชการในอำเภอ ระดับอำเภอแล้วก็ไปสู่ระดับจังหวัดพอเราทำสองกลุ่มนี้เป็นกลุ่มหลักแล้วนี้ถ้าเรายังมีงบประมาณเหลือเราก็สามารถทำข้อมูลไปยังภาคประชาชนผ่านผู้ใหญ่บ้าน ผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทางด้านCSRด้วย ก็คือเชิญเด็กนักเรียนเข้ามาทำทัศนศึกษา เราก็จัดบอร์ดอาเซียน...”

2.2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ดำเนินการเผยแพร่

ชุดข้อมูลที่ทางด้านศุลกากรได้จัดทำขึ้นและดำเนินการเผยแพร่แก่กลุ่ม/ภาคส่วนต่าง ๆ นั้น ทางด้านศุลกากร ยังได้แบ่งประเภทของข้อมูลให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับสารด้วย เนื่องจากทางด้าน

ศุลกากรเห็นว่า ในประเด็นเรื่องการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนนั้น ประชาชนในพื้นที่แต่ละกลุ่มมีความเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบในประเด็นการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนมาก-น้อย แตกต่างกัน ดังนั้นในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนั้น ทางด้านศุลกากรแม่สายจึงได้มีการจัดแบ่งประเภทกลุ่มผู้รับสารและชุดข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม

“... เนื่องจากว่าการเข้าเป็นหลัก AEC ใน 2558 นี้ เขาเรื่องเดือนมกราคมเป็นเดือน ธันวาคม จริงๆ แล้วไม่ได้กระทบมากนักในเรื่องของประชาชน กระทบแค่ด้านความรู้สึกแต่ว่าเรื่องของความเป็นอยู่ เรื่องของการใช้ชีวิตในสังคมก็ยิ่งเหมือนเดิม เนื่องจากว่าเรามองว่าเงื่อนไขอะไรต่างๆ ให้คนต่างชาติ เข้ามาทำงานได้อะไรอย่างนี้มีเงื่อนไขที่ลึกมาก ขณะนี้เฉพาะอาชีพที่ประเภทจะมีเงื่อนไขลึกกว่านั้นเงื่อนไขเยอะกว่านั้น... แต่เราต้องทำเป็นระดับ เป็นขั้นเป็นตอน เราไม่ใช่ไปถึงไปลงลึกในรายละเอียดหรือใช้คำศัพท์หรือใช้ขบวนการ มันซับซ้อน เข้าใจยาก ถ้าระดับประชาชนทั่วไปแล้วเราก็จะไม่ไปลงลึกขนาดนั้น ประเด็นคือเราแยก Target ...”

ข้อมูลทางด้านศุลกากรแม่สายดำเนินการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์โดยแบ่งตามกลุ่มผู้รับสาร 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้รับสารที่เป็นภาคธุรกิจ เช่น เป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้า-ส่งออก เนื่องจากกลุ่มผู้รับสารที่เป็นภาคธุรกิจนี้เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในด้านเศรษฐกิจเมื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทางด้านศุลกากรก็จะเน้นการให้ข้อมูลเชิงลึก ซึ่งกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้ในการเตรียมความพร้อมในการดำเนินธุรกิจต่อไป

“... เรื่องของการเตรียมความพร้อมรัฐบาลไปทำวิจัยมาประเทศไทยใน 10 ประเทศอาเซียน ประเทศไทยติดประมาณหก เจ็ด ในความรู้ของเรื่องการเป็นประชาคมอาเซียนซึ่งถือว่าแย่มากในระดับ 10 ประเทศ ถือว่าเป็นระดับท้ายๆ เลย ฉะนั้นเราก็เลยแยกการสื่อสารออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ กลุ่มแรกก็คือกลุ่มที่เกี่ยวข้องโดยตรง กลุ่มนี้เค้าจะมีความใกล้ชิดกับหน่วยงานของรัฐ และเค้ามีผลกระทบโดยตรงการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เนื่องจากว่าเค้าจะมีผลประโยชน์ของค่าภาษี ผลประโยชน์เกี่ยวกับรายได้ของเขาโดยตรง เค้าจะลึกลงในรายละเอียด

ให้ข้อมูลเชิงลึกไปเรื่อยๆแล้ว แต่คำร้องขอของเขาจะให้ลึกในระดับไหนแต่ก็ลึกมากพอสมควรที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของเขาได้...”

“...ข้อมูลของภาคธุรกิจโดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการนำเข้าสู่ส่งออกถึงพวกประธานหอการค้าอะไรทั้งหลายนี้ เราจะให้ข้อมูลเชิงลึกเลยเนื่องจากเขามีพื้นฐานความรู้อยู่แล้วเค้าทำงานใกล้ชิดกรมศุลกากรอยู่แล้วเราก็จะให้เชิงลึกได้...”

2. กลุ่มผู้รับสารที่เป็นกลุ่มผู้นำชุมชน และนักเรียน/นักศึกษา โดยทางด้านศุลกากรแม่สายจะให้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลในภาพรวมเป็นหลัก เช่น ข้อมูลประชาคมอาเซียน 3 เสาหลักประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวในเรื่องการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเนื่องด้วยทางด้านศุลกากรแม่สายเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ ก็ จะเน้นให้ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC เนื่องจากในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวข้องใกล้ตัวกับกลุ่มผู้รับสารที่เป็นประชาชนทั่วไป การค้าขายสินค้า ซึ่งสามารถอธิบายให้เข้าใจได้

“...ส่วนของภาคประชาชนที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นตัวแทนของหมู่บ้าน หรือที่เป็นระดับเด็กนักเรียนเราก็ต้องให้ความรู้แค่พื้นฐานกว้างๆ เห็นภาพรวมก่อนส่วนการลงรายละเอียดนั้นเรายังไม่ได้ให้ข้อมูลระดับนั้นเพราะมันลึกเกินไปเค้าไม่ค่อยได้ใช้เป็นชีวิตประจำวันของเขา สาระนั้นไม่ได้เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเค้า บอกให้เค้าตื่นตัวอะไรที่จะใกล้จะถึงแล้ว เค้าต้องเผชิญอะไร...เราจะให้ข้อมูลในภาพรวมเป็นหลัก เรื่องการเป็นประชาคมอาเซียนก่อนไม่ใช่เศรษฐกิจอย่างเดียวเลยนะ เพราะมันมีสามแห่ง สามเสาหลัก แต่เนื่องจากมันเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจเราจะเน้นเรื่อง AEC ด้านของเสาสังคม ด้านของเสาความมั่นคง เป็นของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่เผชิญเศรษฐกิจกับสังคมนี้มันไปด้วยกันสังคมจะอยู่ได้เศรษฐกิจแข็งแรงเศรษฐกิจก็จะอยู่อย่างสุขสบายไม่มีปัญหา เสาหลักทางด้านสังคมก็จะเชื่อมโยงกับเสาหลักของด้านเศรษฐศาสตร์เศรษฐกิจของ AEC แต่ทุกวันนี้จังหวัดหรือใครต่อใคร ก็จะมุ่งเน้นการเป็น AEC เป็นหลักเพราะเป็นเรื่องของปากท้อง เป็นเรื่องใกล้ตัวของประชาชน ประชาชนจะทำเฉพาะพวกสินค้าต่างๆ จะส่งไปขายในตลาดอื่นๆของอาเซียนทำได้อย่างไร สิ่งเหล่านี้ถึงใกล้ตัว จะเน้นด้านเสาที่เป็นเศรษฐกิจเสียก่อน หนึ่ง

เห็นภาพ สองเราอธิบายแล้วเขาเข้าใจง่ายกว่าเพราะมันใกล้ตัวเค้า...ถ้าเทียบก็จะเป็นเฉพาะหลักการ การเป็นประชาคมโดยรวมเป็นอย่างไร เจื่อนไขเบื้องต้นอย่างไรจะมีจุดแข็งจุดอ่อนอย่างไร มีโอกาส มีความเสี่ยงอย่างไร แล้วเราก็จัดเตรียมพร้อมอย่างไร...”

3. กลุ่มผู้รับสารที่เป็นประชาชนทั่วไป ทางด้านศุลกากร จะเน้นในมีการตื่นตัวในประเด็น การเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน รู้จักประเทศสมาชิกอาเซียน โดยจะเป็นข้อมูลที่ให้ผ่าน ผ่านสื่อป้ายประชาสัมพันธ์และธงอาเซียน

“...ส่วนอีกอันหนึ่งก็คือกลุ่มของประชาชนทั่วไปเพื่อให้เค้าตื่นตัวเฉยๆ การสื่อสารในระดับนี้ก็คือระดับแค่ให้เค้าตื่นตัวให้เค้ารับรู้ว่ามันจะเกิดมีเรื่องใหม่ๆเกิดขึ้น ประเทศไทยทุกวันนี้ไม่ได้ยืนอยู่ประเทศเดียวอีกแล้ว การจะผลักดันไปข้างหน้าการขับเคลื่อนอยู่กันเป็นกลุ่มเป็นก้อน กลุ่มก้อนในที่นี้ก็คือการเป็นในอาเซียนด้วยกัน 10 ประเทศ อันนี้ก็คือหลักการให้สื่อสารก่อน...”

อึ่งในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารนั้นทางด้านศุลกากรจะใช้แบบสอบถามประกอบ เพื่อให้เป็นตัววัดผลการให้ข้อมูลข่าวสารของด้านศุลกากร โดยจะทำการวัดผลทั้งก่อนและหลังการ ประชุมอบรมให้ข้อมูลและนำข้อเสนอแนะต่างมาปรับวิธีการให้ข้อมูลข่าวสารต่อไป

“...ในการให้ข้อมูลสื่อสารนั่นเอง เราจะทำแบบสำรวจทุกครั้งก่อนการเข้าอบรม ก็ให้เค้า ทำแบบสอบถามว่าเขามีความรู้ระดับไหน...จากการอบรมเสร็จแล้วเค้ามีความรู้ขนาดไหนสิ่ง เหล่านี้เป็นตัววัดผล ไม่ใช่เราให้ๆ อย่างเดียวแล้วเราก็ไม่ดูเรื่องของข้อมูลที่เรานำมาให้ว่าผลสัมฤทธิ์มัน เป็นอย่างไร เรายังมีวิธีต้องวัด วิธีวัดก็คือการทำแบบสอบถาม การวัดก็แล้วแต่เนื้อหา แล้วแต่กลุ่ม แล้วแต่เรื่องที่เราจะนำเสนอ แต่ทุกครั้งที่เรามีการทำอย่างนี้เราก็จะวัดผลทุกครั้งจริงๆ เราวัดจาก แบบสอบถามก่อนเข้าสัมมนาเป็นตัวชี้วัดจริงๆ ว่าเค้ามีพื้นฐานความรู้ระดับไหนแล้วเริ่มต้นเลย หลังจากนั้นเค้าได้ความรู้ไปมันตรงกับที่เค้าต้องการหรือเปล่า ถ้าไม่ตรงเขาก็จะให้ความเห็น เพิ่มเติม...”

3. ปัญหา/อุปสรรคที่พบระหว่างดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องอาเซียนของด้าน ศุลกากรแม่สาย

ในการดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนั้น ในส่วนของด้านศุลกากร แม่สายพบว่า ในการดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารนั้นมีอุปสรรคในเรื่องของ

3.1 ความสนใจ/ความกระตือรือร้นของกลุ่มผู้รับสารที่เป็นประชาชนทั่วไปที่มีต่อ ประเด็นประชาคมอาเซียนนั้นมีไม่มากนัก เช่น การให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมที่ด้าน ศุลกากรเป็นผู้จัดขึ้น โดยทางด้านศุลกากรเห็นว่า เนื่องด้วยประชาชนผู้รับสารที่เป็นกลุ่มประชาชน ทั่วไป มองประเด็นเรื่องอาเซียนเป็นเรื่องที่ไกลตัวของกลุ่มผู้รับสาร

“...ก็เป็นความกระตือรือร้นของผู้ที่จะมารับข้อมูลก็ไม่ค่อยกระตือรือร้นเท่าไร มันทันไม่ใช่ เพราะยังไม่เข้าอาเซียน มันทันไม่ค่อยเกี่ยวกับเค้า เค้ามองว่ามันไกลตัว...”

3.2 การจัดการข้อมูลข่าวสารให้เหมาะสม/สอดคล้องกับกลุ่มผู้รับสาร ที่ทางด้าน ศุลกากรเองแม้ว่าจะมีการแบ่งประเภทกลุ่มผู้รับสารแล้ว แต่ทั้งนี้ในกลุ่มผู้รับสารก็ยังมี ความหลากหลาย เช่น ในกลุ่มประชาชนผู้รับสารทั่วไปก็มีหลากหลายอาชีพ ซึ่งมีทั้งอาชีพที่เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้องทั้งกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือในกลุ่มของผู้ประกอบการเอง ก็ยังมีกลุ่ม ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่ รวมถึงการดำเนินธุรกิจนั้นๆ เกี่ยวข้องกับการดำเนิน ธุรกิจระหว่างประเทศหรือไม่ ซึ่งความหลากหลายของกลุ่มผู้รับสารก็เป็นอุปสรรคในการจัดการ ข้อมูลของด้านศุลกากรที่จะดำเนินการเผยแพร่ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้รับสารนั้นๆ

“...เราไม่รู้ว่าจะเค้าทำธุรกิจอะไรเค้าเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจต่างประเทศหรือเปล่าถ้าเค้าไม่เกี่ยว เราก็ต้องไม่กระทบถ้าเฉพาะขายในประเทศก็ไม่ค่อยกระทบเท่าไร...”

“...ระดับชาวบ้านนี้ต้องเข้าใจว่าปากท้องเป็นสิ่งสำคัญ เค้าไม่ได้สนใจคำแฟนซี คำศัพท์หรูๆ ขบวนการหรือวิธีการจัดการดีๆ เค้าจะรู้ว่าเค้าได้อะไรเค้าไม่ได้อะไรเค้าจะเสียอะไร คือเค้าจะได้ อะไร เขาจะเสียอะไร ซึ่งบางทีเราก็ตอบคำถามเหล่านี้ไม่ได้เพราะเราไม่รู้ว่าจะเค้านำไปทำอะไร...”

4. การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่อำเภอแม่ สาย

การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่อำเภอแม่สายนั้น ในส่วนของด้านศุลกากรแม่สลายสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม อันได้แก่

4.1 กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจ นักธุรกิจ ผู้ประกอบการนำเข้า-ส่งออกสินค้าผ่านเส้นทางชายแดนอำเภอแม่สลาย โดยประชาชนในกลุ่มนี้จะมีการตื่นตัวในประเด็นด้านเศรษฐกิจ เงื่อนไขการค้าการลงทุนของธุรกิจต่างๆ มีการเตรียมตัวของภาคธุรกิจในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านของการทำความเข้าใจ

“...ที่เค้าตื่นตัวเรื่องเงื่อนไขมากกว่าว่าเงื่อนไขมันจะซับซ้อน เข้าไปทำธุรกิจมากกว่าเดิม อำเภอแม่สลายมันก็ไม่กระทบมากเพราะเป็นอำเภอที่ติดกับชายแดน เป็นเหมือนอาเซียน เป็นเหมือน AEC อยู่แล้ว เพียงแต่กฎระเบียบมันยังไม่สากลกัน และอัตราอากรที่ยังสูงอยู่...”

4.2 กลุ่มประชาชนทั่วไป โดยในกลุ่มประชาชนทั่วไปนั้น การตื่นตัวในประเด็นอาเซียนยังมีน้อย เนื่องจากเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นยังถือเป็นเรื่องไกลตัวของกลุ่มผู้รับสารที่เป็นประชาชนทั่วไป

“...ก็จากที่วัดได้ก็ความรู้ก็ไม่เยอะก็อาจจะเป็นเพราะว่ามันไกลตัวประเด็นคือผล สาระมันไกลตัวเขา...”

ข้อสังเกตของผู้วิจัย : จากการสัมภาษณ์ผู้ช่วยนายด่านศุลกากรแม่สลายนั้น ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า เนื่องจากด่านศุลกากรแม่สลายเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวข้องโดยตรงในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัจจัย/ข้อได้เปรียบของหน่วยงานในส่วนของข้อมูลข่าวสารที่สามารถนำมาเชื่อมโยงกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งในส่วนของงานดำเนินงานของหน่วยงานด้านศุลกากรเอง และสามารถให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่ได้ โดยที่ไม่ต้องรอข้อมูลจากหน่วยงานอื่น หรือนโยบายการดำเนินการจากหน่วยงานต้นสังกัด แต่ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าแม้ว่าด่านศุลกากรจะเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แต่บทบาทหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคม

อาเซียนแก่ชุมชนนั้น ก็ยังไม่ใช่น้ำที่รับผิดชอบหลักของด้านศุลกากรแม่สาย เนื่องจากทำให้ ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนั้นจะเน้นที่กลุ่มผู้ประกอบการ และผู้นำชุมชน เป็นหลัก

ก.3 พัฒนาชุมชนแม่สาย

ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลผู้ส่งสารภาคประชาชน โดยเป็นผู้ส่งสารที่เป็นทางการนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตัวแทนของสำนักงานพัฒนาชุมชนแม่สาย คือ นางสาวทับทิม วัดสง่า ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอแม่สาย

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตัวแทนของสำนักงานพัฒนาชุมชนแม่สาย โดยเก็บข้อมูล ใน 4 ประเด็นคือ (1) การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของสื่อบุคคลท้องถิ่น (2) การดำเนินการในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และ (4) การตอบสนองของกลุ่มผู้รับ สารในพื้นที่

1. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากการสัมภาษณ์พัฒนาการอำเภอแม่สาย ในประเด็นการเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ข้อมูลที่ได้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ แหล่งที่มาของข้อมูล และเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร โดยพบว่า

1.1 แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของพัฒนาการอำเภอแม่สายนั้น จะเป็นการแสวงหาข้อมูลของบุคคลากรในสำนักงานพัฒนาชุมชนเอง ได้แก่

1. สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์
2. สื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์(Website) ของจังหวัดเชียงราย
3. ป้ายประชาสัมพันธ์ที่ติดประชาสัมพันธ์ตามหน่วยงานราชการต่างๆ

โดยจะเป็นแสวงหาข้อมูลของบุคคลากรในสำนักงานพัฒนาชุมชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจภายในหน่วยงาน เกี่ยวกับประเด็นการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

“...ส่วนใหญ่จะแทรกอยู่ตามงาน ไม่มีข้อมูลเจาะเฉพาะอาเซียน เพราะหน่วยงานเราเป็นหน่วยงานส่งเสริมการเรียนรู้เฉยๆ แต่หนังสือสั่งการของกรมยังไม่มี เพียงแต่เราจะเข้าสู่อาเซียนปี 58 สำนักงานและหน่วยงานก็ยังไม่รู้ จะรู้จากข่าวสารข้อมูลจาก จากโทรทัศน์บ้าง จากเว็บไซต์ของจังหวัดหรือแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ที่จังหวัดเค้าทำ หลายจังหวัดตอนนี้ทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ประตูอาเซียนส่วนมากหน้าศาลากลาง จังหวัดเชียงราย เค้าจะมีป้าย...”

“...ถ้าพูดถึงตอนที่มาอยู่ยังไม่มีเข้ามา มีแต่ป้ายประชาสัมพันธ์(ที่ว่าการอำเภอ) แต่หนังสือสั่งการของกรมยังไม่มี...”

หากเป็นแนวทางการดำเนินการของสำนักงานพัฒนาชุมชน จะมีข้อมูลมาจากหน่วยงานต้นสังกัด คือ กรมพัฒนาชุมชน ที่จะให้ข้อมูลแนวนโยบายการปฏิบัติงานของหน่วยงานพัฒนาชุมชน ซึ่งจะเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน โดยในส่วนของการทำงานที่เกี่ยวข้องกับ

ประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนนั้น ในปัจจุบันทางหน่วยงานพัฒนาชุมชนยังไม่มีข้อมูล/ แนวนโยบายการปฏิบัติงานของหน่วยงานพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเนื่องจากแผน ดำเนินการในปัจจุบันของทางหน่วยงานพัฒนาชุมชนจะต้องรับผิดชอบดูแลในส่วนของสินค้า OTOP กองทุนแม่ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เป็นต้น

“...แต่ตอนนี้มันยังไม่มี ก็ดูอย่างจังหวัดมีป้ายต้อนรับสู่อาเซียน 2558 แต่นโยบายยังไม่ ชัดเจน โฆษณาอะไรก็ไม่มี กรมที่เปลี่ยนอธิบดีบ่อยมาก อะไรที่เกี่ยวกับรัฐบาลทำก็จะมาลงที่ พัฒนาชุมชน สินค้า OTOP กองทุนแม่ที่รัฐบาลทำ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่เป็นงานของ รัฐบาลมันจะมาลงกรมพัฒนาชุมชนทั้งนั้น...”

1.2 ลักษณะ/ประเภทของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ลักษณะของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนนั้น จากการเปิดรับสื่อจะเป็นข้อมูลโดยทั่วไปที่เป็นข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2. การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการสัมภาษณ์พัฒนาชุมชนอำเภอแม่สาย ในประเด็นการดำเนินการในการให้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่ประชาชนในชุมชนนั้น พบว่า ทางสำนักงานพัฒนา ชุมชนยังไม่ได้มีการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน หรือ การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับชุมชน เนื่องจากยังไม่มีแนวนโยบาย การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากหน่วยงานต้นสังกัด และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประชาคมอาเซียนก็มีหน่วยงานอื่นๆ ดังนั้นในส่วนของพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สายจึงยังไม่มี แผนการปฏิบัติในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนแก่ชุมชน จะมีเพียงแต่ให้การสนับสนุนข้อมูลการพัฒนาผลิตภัณฑ์เท่านั้น

แต่ทั้งนี้แม้ว่าทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจะไม่มีแนวนโยบายหรือแผนปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยตรง แต่ทางพัฒนาชุมชนเห็นว่าวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่แม่สลายนั้น มีลักษณะของการเป็น AEC อยู่แล้ว กล่าวคือมีลักษณะของการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศ ทั้งประเทศไทย พม่า และจีน มีการอยู่ร่วมกันของประชาชนหลากหลายชาติพันธุ์และการสื่อสารหลากหลายภาษา ซึ่งในอนาคตประชาชนในพื้นที่อาจจะต้องการข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเตรียมตัว/รองรับการค้าขาย เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ดังนั้นทางสำนักงานพัฒนาชุมชนจึงเตรียมความพร้อมในส่วนของคุณคลากรในสำนักงานให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อรองรับการปฏิบัติงานในอนาคต

“...อาเซียนจะไม่ได้เข้ามาเป็นข้อมูลหลักมันแทรกอยู่ในชีวิตประจำวันของชาวบ้านอยู่แล้ว เพราะที่นี้ก็ทำมาค้าขายกับพม่าโดยตรงอยู่แล้ว..แต่ตอนนี้แม่สลายมันก็เหมือนอาเซียนอยู่แล้ว ค้าขายของอยู่แล้ว...อาเซียนอยู่ในชีวิตประจำวัน เค้ามองไม่ออกว่าเป็น AEC นะ บางคนแถวนี้เค้าก็ฟังจีนออก ฟังไทยใหญ่ออกเพราะมันมีหลายภาษา ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาไทยใหญ่ ภาษา ลื้อ ภาษาพม่า ภาษาของชาวเขา...ภาษาพม่า ภาษาจีน อันนี้ก็เป็นการเข้าสู่อาเซียน ในเรื่อง ประเพณีวัฒนธรรม วันที่ 6 ธันวาคม เขาจะมีการจัดงานมหกรรมไม้ดอก ไม้ประดับ อันนี้ก็เป็นการต้อนรับเข้าสู่อาเซียนที่จังหวัดดำเนินการ แทรกเข้าไปในกิจกรรมแต่ละจังหวัดแต่ละอำเภออันนี้เป็นงานที่ อบจ. จัด งานมหัศจรรย์ 10 ชาติพันธุ์แม่สลาย 6-10 ธันวาคม อันนี้ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เป็นคนมาเปิดงาน ของเทศบาลแม่สลายเป็นคนจัด...”

“...การมีส่วนร่วมในการอบรมสัมมนาดี เค้ามีปัญหาเค้าก็ถามในที่ประชุม การสื่อสาร โอเค ชาวบ้านมีปฏิสัมพันธ์ดีมีการซักถามโต้ตอบ เค้าชินกับการจัดประชุม จัดเวที จัดเวที ประชาคม พอจัดบ่อยๆ เข้าเค้าก็จะเกิดทักษะ มาอยู่ที่นี้ 3-4 อาทิตย์ ชาวบ้านมีปฏิสัมพันธ์การสื่อสารดี ไม่ใช่ นั่งเฉยๆในการประชุม ในอนาคตก็จะมีคำถามเรื่องอาเซียน...”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ตัวแทนสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สลาย ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า แม้ว่าสำนักงานพัฒนาชุมชนจะมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมความรู้ ให้ชุมชนสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน สินค้า OTOP กองทุนต่างๆ ของชุมชน ซึ่งเป็นเรื่อง

เกี่ยวกับเศรษฐกิจขนาดเล็ถึงขนาดกลาง แต่เนื่องจากในปัจจุบัน (ระหว่างที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล) ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนยังไม่มีข้อมูลหรือแนวนโยบายการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลเตรียมความพร้อมแก่ประชาชนในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่นในเรื่องของการเตรียมการสำหรับการส่งเสริมความรู้ชุมชนสินค้าเนื่องจากการปฏิบัติงาน/ดำเนินการใดๆของหน่วยงานจะขึ้นอยู่กับหน่วยงานต้นสังกัดคือกรมพัฒนาชุมชน ซึ่งหากไม่มีคำสั่งจากหน่วยงานต้นสังกัด ทางสำนักงานพัฒนาชุมชนแม้สายก็สามารถดำเนินการได้ จึงทำให้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้นยังไม่มีผลการดำเนินการใดๆ

“...ข้อมูลระดับประเทศมันจะต้องชัดเจนของแต่ละหน่วยงาน ถ้าหน่วยงานการศึกษาก็ต้องไปปรับลูกเค้าจะเข้าไปสู่ออาเซียนแล้วคุณจะต้องลงไปดูด้านการศึกษา หนึ่งเรื่องภาษา ต้องสอนเด็กให้พูดภาษาได้ แต่ละกระทรวงมันก็จะแตกต่างกันไป เพราะนโยบายแต่ละด้านมันจะไม่เหมือนกัน มันก็ต้องดูบริบทของแต่ละกระทรวงเป็นอย่างไร...”

ข้อสังเกตของผู้วิจัย : จากการสัมภาษณ์ตัวแทนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนแม่สายนั้น ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตในประเด็นการแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสำนักงานพัฒนาชุมชน ที่เห็นว่ามี การแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่แตกต่างจากหน่วยงานอื่น โดยหน่วยงานอื่นนั้นจะมีแหล่งข้อมูลข่าวสารทั้งจากกระทรวง ทบวง กรม ต้นสังกัดของหน่วยงาน จากการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารหรือการประชุมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ แต่ในส่วนของสำนักงานพัฒนาชุมชนนั้นแหล่งข้อมูลจะมาจากสื่อมวลชน สื่อออนไลน์ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเนื่องจากตัวแทนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนเพิ่งย้ายมาประจำตำแหน่งใหม่ จึงทำให้การยังไม่ได้มีการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่ และทางหน่วยงานต้นสังกัด(กรมพัฒนาชุมชน)เพิ่งมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งผู้บริหารซึ่งก็จะมีผลต่อการกำหนดและการดำเนินนโยบายการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้วย

ก.4 เกษตรอำเภอแม่สาย

ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลผู้ส่งสารภาคประชาชน โดยเป็นผู้ส่งสารที่เป็นทางการนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตัวแทนของเกษตรอำเภอแม่สาย คือ นายสายทัศน์ วงศ์ปิ่นตา ตำแหน่ง เกษตรอำเภอแม่สาย

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตัวแทนของเกษตรอำเภอแม่สาย โดยเก็บข้อมูลใน 4 ประเด็นคือ (1) การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของสื่อบุคคลท้องถิ่น (2) การดำเนินการในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และ (4) การตอบสนองของกลุ่มผู้รับสารในพื้นที่

1. การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากการสัมภาษณ์เกษตรอำเภอแม่สาย ในประเด็นการการเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ข้อมูลที่ได้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ แหล่งที่มาของข้อมูล และเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร โดยพบว่า

1.1 แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของเกษตรอำเภอแม่สาย ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย โดยเกษตรอำเภอแม่สายจะไปประชุมรับทราบข้อมูล/แนวทางการปฏิบัติงานที่ทางเกษตรจังหวัดเชียงรายจัดขึ้น โดยเฉลี่ยทางเกษตรจังหวัดเชียงรายจะมีการจัดประชุมเดือนละ 1 ครั้ง

“...เรามีแผนปฏิบัติงานประจำเดือนว่าเราจะตั้งหลักเกณฑ์ไว้ว่าปลายหรือสิ้นเดือนเกษตรอำเภอจะต้องไปประชุมระดับเกษตรอำเภอที่จังหวัดเชียงรายก่อนหนึ่งวันส่วนมากจะเป็นวันสิ้นเดือนปีหนึ่งมี 12 ครั้ง...”

1.2 ลักษณะ/ประเภทของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ทางเกษตรอำเภอได้รับการเข้าร่วมประชุมประจำเดือนกับทางเกษตรจังหวัดนั้น จะเป็นข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยหน่วยงานเกษตรอำเภอเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ความรู้ ให้คำปรึกษาด้านการทำเกษตร แก่เกษตรกรในพื้นที่ ทั้งนี้ในส่วนของข้อมูลจากสำนักงานเกษตรจังหวัดที่เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเป็นข้อมูลการส่งเสริมเกษตรกรในการทำเกษตรอินทรีย์ โดยเนื้อหาของข้อมูลก็จะเป็นวิธีการทำเกษตรอินทรีย์ เช่น การทำข้าวอินทรีย์ การปลูกพืชอินทรีย์ การพัฒนาคุณภาพของสินค้าทางการเกษตรของอำเภอแม่สายให้มีคุณภาพ อันจะเป็นการเตรียมการเพื่อรองรับการเข้าสู่เขตเศรษฐกิจอาเซียน

“...หน้าที่ของเกษตรอำเภอแม่สาย กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรฯ มีหน้าที่ส่งเสริมให้ความรู้ของเกษตรกรในเรื่องพืชที่เป็นหลักในท้องถิ่นของอำเภอแม่สาย ส่วนมากมีข้าว พืชผัก และพืชอื่นๆ ที่มีหน้ามีตาคือไม้ดอกไม้ประดับ พืชอาหารที่เป็นผลไม้เล็กๆ ก็คือสตอเบอรี่...”

“...การเตรียมความพร้อมเข้าอาเซียน ถ้าพูดถึงโครงการเราจะเป็นระดับชั้นตอนจังหวัด กำหนดมาว่าในเขตของเราปลูกข้าวควรจะเป็นข้าวอินทรีย์ ตอนนี้อยู่ที่จังหวัดรับทราบแล้ว และให้เกษตรจังหวัดรวมถึงให้เกษตรอำเภอถือปฏิบัติมาตลอด...อย่างสินค้าเกษตรถ้าเป็นอาเซียนจะเป็นผลดีกับราคาสินค้าผลดีจะต้องคัดคุณภาพ ถ้าคุณภาพสินค้าเราถึงเกษตรกรจะได้ผลดีต่อการเข้าอาเซียน ต้องมีปัจจัยภายในตัวสินค้าได้ถูกต้องตามความต้องการของผู้บริโภคทั่วไป 10 ประเทศ ของดี นุ่ม คม เหนียว ตามสเปค เขาได้ เกษตรกรของเราจะทำได้หรือไม่ โดยเราจะต้องเลือกบุคคลเลือกหมู่บ้าน นักส่งเสริมอย่างพวกเราเป็นคนเบื้องต้นในการติดต่อกับเกษตรกร หมู่บ้าน ตำบล และมีหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาช่วยเหลือและต้องระดับสมองคือช่วยกันให้เข้าถึงระดับอาเซียนให้ได้...”

2. การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของเกษตรอำเภอแม่สายนั้น เนื่องจากเกษตรอำเภอแม่สายเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการเกษตร ซึ่งในพื้นที่อำเภอแม่สายนั้นมีการปลูกพืชหลัก อันได้แก่ ข้าว ข้าวโพด เป็นต้น การดำเนินการในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านการทำเกษตรอินทรีย์นั้น ทางเกษตรอำเภอได้มีการดำเนินการให้ข้อมูล ดังนี้

2.1 วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในชุมชน/หมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์เกษตรอำเภอแม่สาย ในประเด็นการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่ประชาชนในชุมชนนั้น พบว่า

การเผยแพร่ข้อมูล/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลของเกษตรอำเภอแม่สายเมื่อได้รับแนวนโยบายการดำเนินการจากสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงรายในการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกรในพื้นที่อำเภอแม่สายทางเกษตรอำเภอแม่สายจะใช้วิธีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน 3 ช่องทาง ได้แก่

1. ดำเนินการให้ข้อมูลผ่านการประชุมประจำเดือน

โดยการประชุมประจำเดือนจะเป็นการประชุมให้ข้อมูลแก่เกษตรกรตำบล กำหนดผู้ใหญ่บ้าน และทางเกษตรตำบลก็จะนำข้อมูลไปกระจายต่อยังหมู่บ้าน เพื่อให้ไปกระจายข้อมูลต่อยังประชาชนในพื้นที่อีกต่อหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การให้ข้อมูลผ่านอาสาสมัครเกษตรตำบลหมู่บ้านเนื่องจากอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านจะเป็นบุคคลที่เป็นสมาชิกของแต่ละหมู่บ้าน สามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนในพื้นที่หมู่บ้านได้ใกล้ชิดที่สุด

ในส่วนของข้อมูลนั้นจากการประชุมนั้นก็จะเป็น (1) การจัดบันทึกด้วยตนเองของผู้เข้าร่วมประชุม และ (2) ข้อมูลที่เป็นชุดเอกสารข้อมูลนั้น ทางเกษตรอำเภอจะเป็นผู้บันทึกและสรุปข้อมูลแจกแก่เกษตรกร

“...การประชุมเจ้าหน้าที่ระดับตำบลโดยเกษตรอำเภอที่เป็นประธานนำความรู้จากจังหวัด มาถ่ายทอดให้จากอำเภอมาตำบล จากตำบลเจ้าหน้าที่ตำบล ตำบลจะไปหมู่บ้าน ประชุม ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี และ อคม. (อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน)....”

“...เรามีเจ้าหน้าที่ประจำตำบลอยู่แล้ว อย่างผมมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับว่าการอำเภอแนะ แนวทางให้คำปรึกษากับกำนันผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำ ตำบล...ที่ดีที่สุดโดยตรงกับเราคืออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้แทนของเกษตรตำบลอีกที่ หนึ่ง พอบริการและถ่ายทอดของตำบลเป็นประจำ เป็นผู้แทนของเกษตรตำบลอีกที่หนึ่ง เขาก็ช่วย เราในเรื่องภัยธรรมชาติ เรื่องทางการเกษตรเป็นผู้ติดต่อเราตลอดเวลา เราจะให้ข้อมูลก็ติดต่อผ่าน ทางเขา...”

2. ให้เอกสารข้อมูล

โดยเอกสารข้อมูลนั้นนอกจากจะเป็นเอกสารการประชุมที่ทางเกษตรอำเภอได้ จัดทำให้แก่เกษตรกรแล้ว ก็จะมีชุดเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิธีการการทำเกษตรอินทรีย์ การปลูกพืชอินทรีย์ โดยแยกตามประเภทพืชผัก ผลไม้ ซึ่งทางกระทรวงเกษตรจะเป็น ผู้จัดทำและให้เกษตรจังหวัดและเกษตรอำเภอนำแจกเป็นเอกสารความรู้แก่เกษตรกรใน พื้นที่

“...เวลาให้ข้อมูลจะมีการบันทึก 2 อย่างคือ 1.บันทึกด้วยตนเองเพราะคนที่ไปถึงระดับนี้ ส่วนมากจะมีการศึกษาแล้ว เขาเรียกว่าเป็นนักวิชาการ วิธีที่ 2.จะมีเจ้าหน้าที่ธุรการของสำนัก เกษตรอำเภอจะมีหน้าที่บันทึกเสร็จแล้วพิมพ์ในบันทึกและพิมพ์ในคอมฯ แล้วแจกจ่ายให้เกษตรกรไป ดูอีกครั้งหนึ่ง ส่วนมากข้อความอาจจะซ้ำๆกัน...”

3. การจัดนิเทศงาน

การนิเทศงานจะเป็นการที่ทางเกษตรอำเภอจะลงพื้นที่ในแต่ละชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อไปให้ข้อมูลด้านการเกษตร การตรวจสอบ/ดูแลกระบวนการขั้นตอนการปลูกพืช ตรวจสอบรักษาโรคของพืช เช่น ข้าว ข้าวโพด เป็นต้น

“...อีกเรื่องเกษตรอำเภอจะตามไปนิเทศงาน ติดตามทางโทรศัพท์ ทางโทรสาร...”

แต่การดำเนินการทั้งในส่วนของการจัดประชุมหรือการนิเทศงานของเกษตรอำเภอนั้น ก็จะมีอุปสรรคในเรื่องของการนัดหมายการประชุมที่ต้องคำนึงถึงช่วงของการประชุมที่จะต้องไม่ทับซ้อนกันกับการประชุมอื่นๆภายในอำเภอ และช่วงเวลาที่เกษตรกรสามารถเข้าร่วมประชุมได้ โดยไม่ตรงกับช่วงของฤดูกาลเริ่มเพาะปลูกทางการเกษตรที่เกษตรกรอาจจะไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ เป็นต้น

2.2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ดำเนินการเผยแพร่

ชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเกษตรกรในการทำเกษตรอินทรีย์ โดยเนื้อหาของข้อมูลก็จะเป็นวิธีการทำเกษตรอินทรีย์ เช่น การทำข้าวอินทรีย์ การปลูกพืชอินทรีย์ การพัฒนาคุณภาพของสินค้าทางการเกษตรเกษตรอำเภอแม่สายได้จัดทำขึ้นและดำเนินการเผยแพร่แก่เกษตรกรนั้นก็จะเป็นในการให้ข้อมูลการทำเกษตรอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี โดยทางเกษตรอำเภอแม่สายก็จะส่งเสริมเกษตรกรที่สนใจที่จะทำเกษตรอินทรีย์ หรือเรียกว่า “เกษตรกรตัวอย่าง” เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรคนอื่นในพื้นที่ต่อไป

“...อย่างที่ผมเรียนให้ทราบเราต้องมีกลุ่มเป้าหมายเรื่องอาเซียน เราคิดถึงระดับเราสมมติ ชาวเราโดดเด่นในเชิงรายได้ในอำเภอแม่สายข้อมูลผมจะเจาะจงคนที่แม่สายที่หัวใจสู้ นำร่องไปก่อน ส่วนใหญ่อบรมก็ไม่จำเป็นต้องใช้กระดาษ ไม่ใช่มีในระบบราชการเราต้องใช้เอกสารแต่

ตอนนี้ยังไม่มีเอกสารให้เราถือปฏิบัติ...เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรต้องระดมความรู้ ต้องระดมองค์ความรู้ยกตัวอย่างพาไปดูสถานที่ดูงานต่างอำเภอต่างจังหวัดให้เขาได้รับความรู้มา

“...วิธีการปลูกแบบอินทรีย์การจัดทำข้อมูลเริ่มตั้งแต่ดินน้ำอากาศ เรามีหลายสาขามีทั้งแพทย์ ทั้งครู ทั้งพระ เกษตรกร ตัวเราด้วย ผู้บริโภค พ่อค้ารายใหญ่ๆ มาระดมความคิดซึ่งกันและกันสรุปออกมาก็เป็นส่วนที่ว่า ทำอย่างไรให้ตัวเราอายุยืนปลอดภัยที่สุดก็มาลงกันที่คำว่าอินทรีย์ ...”

3. ปัญหา/อุปสรรคที่พบระหว่างดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องอาเซียนของเกษตรอำเภอแม่สาย

ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคของเกษตรอำเภอแม่สายในการดำเนินการให้ข้อมูลแก่เกษตรกรในพื้นที่อำเภอแม่สาย ได้แก่

3.1 การนัดหมายการประชุมของทางสำนักงานเกษตรอำเภอแม่สาย ที่ในการนัดประชุมนั้นจะต้องคำนึงถึงช่วงเวลาที่ผู้เข้าร่วมการประชุม (เกษตรกรตำบล, อคม.) ว่าสามารถเข้าร่วมประชุมได้หรือไม่ ซึ่งหากการนัดประชุมนั้นตรงกับการนัดหมายของหน่วยงานอื่น หรือตรงกับวันสำคัญ หรือช่วงฤดูเพาะปลูก/ฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร ก็อาจจะส่งผลให้ผู้เข้าร่วมประชุมไม่สามารถมาเข้าร่วมประชุมได้

“...เชิงปฏิบัติเขารู้ว่าเราให้ความสำคัญต่อเขา ถ้าปฏิบัติในเชิงลึก ถ้าถึงฤดูเก็บเกี่ยวข้าว ผลผลิตของเขา ฤดูปลูกข้าวหรือมีญาติตายก็จะมีอุปสรรคนัดหมายการประชุมเหมือนกัน สมมตินัด20คนอาจจะมีซัก10คน8คนก็มี บางที่เราไปนัดตรงกันที่ทางที่ว่าการอำเภอนัดหมายสมมติวันที่ 23 ตุลาคม วันปิยมหาราช เกิดฝนตกลงหนักน้ำท่วมทางอำเภอก็ไม่ยอมจะให้ไปทำพิธีที่อำเภอบางทีก็ล้าช้าไปวันหรือ2วัน เราพูดถึงอำเภอแม่สายเรา ว่าเป็นปัญหาอุปสรรค อย่างวันที่ที่สำคัญๆ ให้เกษตรไปร่วมหมดเราก็ต้องแบ่งใจไปร่วมที่ว่าอำเภอด้วย อุปสรรคใหญ่ก็คือเวลานัดหมายและเหตุการณ์ที่ไม่ปกติ...”

3.2 เกษตรกรในพื้นที่ ที่ยังคงมีการใช้สารเคมีในการปลูกพืช แม้ว่าทางเกษตรอำเภอได้มีการสนับสนุนส่งเสริม ให้ความรู้แก่เกษตรกรในการทำการเกษตรอินทรีย์ แต่ก็ยังมีเกษตรกรที่ยังคงใช้สารเคมีในการปลูกพืชอยู่

“...ที่ทำผิดพลาดแต่คิดว่าตัวเองดีก็คือเกษตรกรเอง ลงไปใช้ยาสารพิษสารเคมี ใช้ตอนแรกแมลงมันก็ตายทันที พอตอนหลังแมลงมันคือยาพอกคนกินเข้าไปก็เกิดอาการป่วย อย่างอินทรีย์นี่คือการใช้สารสกัดจากชีวภาพ ขึ้นตอนยุ่งยาก อีกอย่างคือได้รับอิทธิพลจากการได้เห็นในไรนาของตัวเอง คือพ่นแบบเดียวตายหมดไม่เกิน2ชั่วโมง คนในเมืองพอเห็นผักงามก็รีบๆซื้อ พอมาเป็นเกษตรอินทรีย์ มีคนระดับคือพ่อค้าคนกลางที่มีผลประโยชน์เกี่ยวกับสารเคมี บุกเคมียังคงคอยโฆษณาให้เห็นผลทันทีคือได้รับอิทธิพลจากพ่อค้าเยอะนะผมว่า70-80% ได้รับอิทธิพลจากการประชาสัมพันธ์ของพ่อค้าทางวิทยุโทรทัศน์...”

“...เกษตรกรไม่ค่อยเชื่อฟัง ผมก็คนในพื้นที่ ผมจะย้อนกลับไปฟังเพื่อนบ้าน การประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ ก็เลยเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก...”

4. การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่อำเภอแม่สาย

การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่อำเภอแม่สายนั้น ในส่วนของเกษตรอำเภอแม่สายนั้น จะดูที่กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อำเภอแม่สาย โดยดูจากความกระตือรือร้นในการนำแนวทางการทำเกษตรอินทรีย์ไปปรับใช้ในการทำการเกษตร ซึ่งพบว่าเกษตรกรในพื้นที่สามารถจัดแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

4.1 กลุ่มเกษตรกรตัวอย่าง โดยกลุ่มเกษตรกรนี้จะเป็นกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจและมีความตั้งใจที่จะทำเกษตรอินทรีย์ รวมถึงมีดำเนินการทำเกษตรอินทรีย์แล้ว ซึ่งเกษตรกรกลุ่มนี้มีความกระตือรือร้น มีความสนใจในประเด็นการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อเตรียมความพร้อมของ

สินค้าเกษตรเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และทางเกษตรอำเภอก็จะให้การสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร และจัดให้เป็นตัวอย่างเกษตรกรเกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกรอื่นๆในพื้นที่

“...ในบางสวนเกษตรกรที่หัวใจสู้ ที่อยู่ห่างเมืองหรือใกล้เมืองเขาก็ใช้สารสกัดชีวภาพ ตอนนี้มีเกษตรกรตัวอย่างเริ่มมีแล้ว...เราจะจัดโซน เราจะคัดเลือกหมู่บ้านที่มีความถือปฏิบัติสูงเราจะเอาเป็นแบบอย่างไว้ก่อน เราจะไปเหมาทั้งหมดว่าดีหรือไม่ดีทั้งหมดไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่เราคัดเลือก...”

4.2 เกษตรกรทั่วไปโดยเกษตรกรกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มเกษตรกรที่มีการทำการเกษตรแบบเดิมคือ มีการใช้สารเคมีในการปลูกพืชบ้าง ซึ่งเกษตรกรกลุ่มนี้จะมีความกระตือรือร้น มีความสนใจในประเด็นการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อเตรียมความพร้อมของสินค้าเกษตรเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยกว่าเกษตรกรในกลุ่มแรก

“...เพราะการเกษตรบางที่รับทราบหมดในที่ประชุมเห็นข้อมูลในโทรทัศน์ หรือที่เราเข้าไปสัมผัสโดยตรง เขาไม่จำเป็นต้องทำก็ได้ อย่างเหตุผลที่เรียนให้ทราบที่ผ่านมา เช่นทำน้ำหมักธรรมชาติ ก็มีคนทำมั่งไม่ทำมั่ง...”

ข้อสังเกตของผู้วิจัย: จากการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลตัวแทนจากสำนักงานเกษตรอำเภอ ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าในส่วนของคุณภาพของข้อมูลข่าวสารของทางเกษตรอำเภอ ที่แม้ว่าจะเป็นข้อมูลที่ได้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แต่ข้อมูลที่เกษตรอำเภอให้นั้นก็เป็นการให้ข้อมูลในเชิงปฏิบัติสำหรับเกษตรกร เพื่อที่จะสามารถนำไปปฏิบัติ/ปรับใช้ในการทำการเกษตร ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ก.5 เทศบาลตำบลแม่สาย

ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลผู้ส่งสารภาคประชาชน โดยเป็นผู้ส่งสารที่เป็นทางการนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตัวแทนของเทศบาลตำบลแม่สาย คือ นายไศลยนต์ ศรีสมุทร ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่สาย

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตัวแทนของเทศบาลตำบลแม่สาย โดยเก็บข้อมูลใน 4 ประเด็นคือ (1) การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของสื่อบุคคลท้องถิ่น (2) การดำเนินการในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และ (4) การตอบสนองของกลุ่มผู้รับสารในพื้นที่

1. การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากการสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่สาย ในประเด็นการเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ข้อมูลที่ได้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ แหล่งที่มาของข้อมูล และเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร โดยพบว่า

1.1 แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่สาย ในประเด็นการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ข้อมูลที่ได้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ แหล่งที่มาของข้อมูล และเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร โดยพบว่า

แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของเทศบาลตำบลแม่สาย ได้แก่

1. การเข้าร่วมอบรมสัมมนากับหน่วยงานต่าง ๆ เช่นด้านศุลกากรแม่สาย พาณิชยจังหวัด หอการค้าและข้อมูลมหาวิทยาลัย

“...มีการเสวนามีการเสวนามหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ภาคเอกชน สภาอุตสาหกรรม หอการค้า...”

2. ข้อมูลจากสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์
3. ข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต เช่น
  - เว็บไซต์ของกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (<http://www.mfa.go.th/asean/>)
  - เว็บไซต์ของด่านศุลกากรแม่สาย(<http://www.maesaicustoms.com/index.php>)
  - เว็บไซต์องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (<http://www.thai-aec.com/>)

แหล่งที่มาของข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ นั้น จะได้จากการที่บุคลากรของเทศบาลตำบลแม่สายเข้าร่วมการอบรมสัมมนา ตามที่หน่วยงานนั้นๆ จัดขึ้น โดยจะมีวิทยากรเข้ามาอบรมให้ความรู้ เช่น วิทยากรจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง วิทยากรจากด่านศุลกากรแม่สาย วิทยากรจากพาณิชย์จังหวัดเชียงราย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ เช่น สื่ออินเทอร์เน็ตนั้น จะเป็นเว็บไซต์ที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนเป็นผู้จัดทำขึ้น เช่น กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ด่านศุลกากรแม่สายองค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นต้น

1.2 ลักษณะ/ประเภทของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่เทศบาลตำบลแม่สายได้รับจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลทั่วไปของประชาคมอาเซียน เช่น เสาหลัก 3 เสาหลักประชาคมอาเซียน ข้อมูลเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมด้านภาษาในชุมชน เป็นต้น

“...ได้มาจากสื่อ หน่วยงานก็อย่างที่บอกมันเป็นแพทเทิร์นมา มาจากอะไรก็ตาม แม้แต่ในมหาวิทยาลัยก็มาจากอันนั้นนะ พ่อก็เลยไม่เตรียม เอาประสบการณ์พูดกับพวกเราว่า มาถามเรื่องอะไร เรื่องท้องถิ่นเรื่องชายแดน แต่ถ้าจะเอาเรื่องตัวเลขให้ไปถามบุคลากร...”

2. การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของเทศบาลตำบลแม่สายนั้น เนื่องจากเทศบาลตำบลแม่สายเป็นหน่วยงานระดับท้องถิ่น มีหน้าที่ดูแลท้องถิ่นพื้นที่เทศบาลในด้านต่างๆ ทั้งรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ระบบสาธารณสุข โภค ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมถึงดูแลให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

ในส่วนของเทศบาลตำบลแม่สาย ได้มีการวางแผนนโยบายการพัฒนาในข้อที่ 2 โดยกล่าวถึง “การส่งเสริมการเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จัดส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของเด็กและเยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบโดยการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด มุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นฐานการพัฒนา และมีเป้าหมายยกระดับคุณภาพเข้าสู่ระบบประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พร้อมทั้งขยายชั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาขึ้นพื้นฐานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตามอัธยาศัย มุ่งพัฒนาอาชีพ มุ่งสร้างชุมชนและสังคมแห่งการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น” (ข้อมูลอ้างอิงจากเว็บไซต์ <http://www.maesai.go.th/html/borihan.html>)

ดังนั้นทางเทศบาลตำบลแม่สายที่มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา/ส่งเสริมความรู้ของชุมชนจึงได้มีการดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนดังนี้

2.1 วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในชุมชน/หมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่ส่าย ในประเด็นการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่ประชาชนในชุมชนนั้น พบว่า

การเผยแพร่ข้อมูล/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลของที่เทศบาลตำบลแม่ส่ายนั้น ทางเทศบาลตำบลแม่ส่าย ได้ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน 5 ช่องทาง ได้แก่

1. การจัดอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนโดยแบ่งเป็น

1.1 การจัดอบรมเสนาให้ความรู้แก่คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเจ้าหน้าที่เทศบาล โดยจัดอบรมในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2555

“...ส่วนหนึ่งจัดอบรมที่มีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านกฎหมาย ด้านศุลกากรก็มาให้ความรู้ พาณิชยจังหวัดมา สูดทำยาสมุนไพรให้เตรียมตัวเตรียมใจไว้ รัฐบาลยังตอบไม่ได้ว่าทุกวันนี้มันจะไปทางไหน แรงงานระดับล่าง ๆ ไม่พูดถึง พูดกันแต่ 7 อาชีพหลักๆ...”

1.2 การจัดอบรมให้ความรู้ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แก่แกนนำชุมชน ทั้ง 10 ชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการชุมชน อปพร. อสม. กลุ่มพัฒนาสตรีแม่บ้าน) โดยจัดอบรมในวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2555

“...คนที่อบรมส่วนใหญ่เน้นเป็นผู้นำชุมชนผู้ใหญ่บ้านนำไปกระจายต่อในหมู่บ้าน...”

2. การจัดตั้งศูนย์ศึกษาเตรียมความพร้อมประชาคมอาเซียน ของเทศบาลตำบลแม่ส่าย ณ ห้องสมุดกฎหมาย ในสำนักงานเทศบาลตำบลแม่ส่าย และศูนย์ศึกษาฯ โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดพรหมวิหาร)

3. การออกหน่วยเคลื่อนที่อาเซียน เพื่อสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โยเป็นการจัดร่วมในกิจกรรมเทศบาลเคลื่อนที่ โดยความร่วมมือระหว่างเทศบาลตำบลแม่ส่าย และโรงเรียนเทศบาล 1 (วัดพรหมวิหาร)

4. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนผ่านทางเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลแม่สาย โดยการเชื่อมโยงข้อมูลประชาคมอาเซียนจากเว็บไซต์ต่างๆ มารวมไว้ที่เว็บไซต์ของเทศบาลตำบลแม่สาย เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้สนใจ
5. การประดับธงชาติอาเซียน ทั้งธงประเทศสมาชิก 10 ประเทศและธงอาเซียน โดยติดไว้ที่บริเวณหน้าสำนักงานเทศบาลตำบลแม่สาย และหน้าห้องประชุมสภาเทศบาล

โดยการดำเนินการเผยแพร่ข้อมูล/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของเทศบาลตำบลแม่สาย นอกจากดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ทางเทศบาลตำบลแม่สายยังได้มีการวางแผนการดำเนินการแต่งตั้งคณะศึกษาเตรียมความพร้อมประชาคมอาเซียนเทศบาลตำบลแม่สาย เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงาน เพื่อที่จะสามารถให้ข้อมูลแก่ประชาชนในพื้นที่ ที่ต้องการศึกษาข้อมูล หรือนำไปใช้ประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ต่อไป

2.2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ดำเนินการเผยแพร่

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่เทศบาลตำบลแม่สายได้ดำเนินการเผยแพร่นั้น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ข้อมูลที่เทศบาลตำบลแม่สายเป็นผู้ดำเนินการให้ข้อมูลเอง โดยเป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น 3 เสาหลักประชาคมอาเซียน ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่นป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ เป็นต้น
2. ข้อมูลที่เทศบาลตำบลแม่สายเป็นหน่วยงานกลางเชิญหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้านอาเซียนมาดำเนินการให้ข้อมูลความรู้ โดยทางเทศบาลตำบลแม่สายจะเป็นผู้จัดกิจกรรม/การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยเชิญวิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ มาให้ข้อมูล/ความรู้ เช่น การจัดอบรมภาษาพม่า การจัด

อบรมความรู้เรื่องประชาคมอาเซียน หรือร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เช่น โรงเรียน เป็นต้น

ทั้งนี้ในส่วนของเทศบาลตำบลแม่สายยังได้มีการเตรียมดำเนินการในด้านการส่งเสริมด้านภาษาแก่ชุมชน อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมด้านภาษาของประชาชนก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เช่น การอบรมภาษาพม่า การอบรมภาษาจีน เป็นต้น

“...ตอนนี้นั้นภาษา ก่อน เรื่องอัตราภาษีศุลกากร เรื่องความมั่นคงเราไม่เข้าไปยุ่ง เรามี ตำรวจทหาร คณะกรรมการชายแดน เราเป็นการพัฒนาภายในแต่เราก็จ้างชาวให้ชุมชน เรารู้ตัวตลอดว่าเราต้องเตรียมตัวนะ แต่ไม่ให้ ตื่นตระหนก เราไม่ประมาท เราค่อยๆไป...”

“...ในส่วนของท้องถิ่นเราเตรียมเรื่องภาษาอย่างเดียว เรื่องการศึกษาของเด็กเรา อบรม ภาษาพม่าภาษาจีน การเรียนภาคปกติเรื่องภาษาอังกฤษเราเรียนอยู่แล้ว แต่ภาษาที่สามพม่า จีน เราต้องมี ลาวนี่ไม่ใช่เรื่องใหญ่พอสื่อกันได้ แต่จีนกับเราดีหน่อยหลังจากเปิดการค้ากับจีน คนจีน มาอยู่ที่แม่สายเยอะ มาเป็นเจ้าของร้านค้า เอาสินค้ามาขาย ส่วนคนชนกลุ่มน้อยที่อยู่ชายแดน พม่าไทย ส่วนใหญ่พูดภาษาจีนได้ โรงเรียนกวดวิชาเขาเลี้ยงเรื่องการขออนุญาต แต่จริงๆ สอน ภาษาเลย มูลนิธิกว้างแม่ สอนจีนกลาง สมาคมยูเนียน น่าจะเป็นจีนได้ห้วน มีอาชีพะบ้านถ้า แม่แต่ สพฐ. เองก็มีครูอาสาสมัคร สอนภาษาจีน ส่วนหนึ่งถ้าโรงเรียนเขามีให้เขาเสนอมา เราเป็นคนจ่ายงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนละคน เราทำมา 2-3 ปีแล้ว สอนพื้นฐานก่อน...”

3. ปัญหา/อุปสรรคที่พบระหว่างดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องอาเซียนของเทศบาล ตำบลแม่สาย

ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคของเทศบาลตำบลแม่สายในการดำเนินการให้ข้อมูลแก่ ประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน จากหน่วยงาน ต่างๆ ที่มีรูปแบบเดียวกัน โดยไม่ได้เป็นข้อมูลที่มีการแบ่งประเภท หรือข้อมูลเฉพาะสำหรับพื้นที่ อย่างเช่น พื้นที่ชุมชนที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ จะต้องทราบข้อมูลอย่างไรบ้าง ซึ่งทาง

เทศบาลเองก็ไม่สามารถจะดำเนินการจำแนกข้อมูลได้เนื่องจากไม่ได้เป็นหน่วยงานเจ้าของข้อมูล จึงเป็นอุปสรรคสำหรับการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนต่อไปยังชุมชน

“...แต่รูปแบบเป็นอย่างไร ภาพก็ยังไม่ชัด มันก็อีกรอบเดิม เพาเวอร์พอยต์ที่ขึ้น ก็ลอกกัน มา เป็นแพทเทิร์นเดียวกัน เราไปฟังใหม่ๆ เราก็อยากรู้ เราก็โอเค ว่าเมืองชายแดนอย่างเราควรทำอย่างไรกัน สุดท้ายไปมันก็รูปแบบเดียวกัน เสร็จแล้วขยายก็ได้แค่นิดหน่อย ถามชาวบ้านว่าจะเตรียมตัวอย่างไร ณ วันนี้เราเตรียมตัวอะไรไม่ได้...”

4. การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่อำเภอแม่สาย

การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่ตำบลแม่สายนั้น ในส่วนของเทศบาลตำบลแม่สายนั้น เห็นว่า

4.1 ในกลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่ซึ่งมีการตื่นตัวในประเด็นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไม่มากนัก โดยประชาชนทราบว่าจะมีการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ต้องมีการเตรียมพร้อมด้านภาษาที่ 3 เป็นต้น ด้วยเนื่องจากในพื้นที่อำเภอแม่สายนั้นเป็นพื้นที่ที่มีการค้าขายชายแดนอยู่แล้ว และเป็นพื้นที่ที่มีประชาชนทั้ง ชาวไทย ชาวพม่า ชาวจีน อาศัยอยู่ร่วมกัน มาเป็นเวลานาน เป็นวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นประชาชนในพื้นที่จึงมีความเคยชิน ไม่ได้ตื่นตระหนกในประเด็นเรื่องการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนมากนัก จึงส่งผลต่อการตื่นตัว/ความสนใจในข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ในเรื่องของการค้าหรือการที่ประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้านจะเข้ามาทำงานในพื้นที่

“...ชุมชนมีการตื่นตัวเรื่องอาเซียนไม่เยอะ ถามว่าเขาจะกระทบอะไรเขายังไม่รู้ เรามันแค่เอสเอ็มอี ถามว่าคนท้องถิ่นรู้อะไรมั๊ยเขารู้ว่า เออีซี(AEC)จะมา58... มันเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมของเขา รู้ข่าวนี้จากฟรีทีวี ถ้าเราคิดว่าเราต้องชวนขายเราก็ต้องหา...คนที่อยู่ในพื้นที่จริงๆ เขาดำเนินชีวิต...วิถีเดิมเขามีของเขาอยู่แล้ว เขาค้าขายกับพม่าอยู่แล้ว มันมีความแตกต่างทางชาติพันธ์ ...การที่

เขาเข้ามาอยู่มันไม่เป็นปัญหา พ่ออยู่ชายแดน อย่าไปมองว่าเขาด้อยกว่าเรานะ เดียวนี้กำลังซื้อ เขาเยอะมาก เพราะของของเขา เขาก็ไม่ค่อยบริโภคเพราะไม่มีคุณภาพ เขาจะซื้อของเราทั้งนั้น... เพราะฉะนั้นถามว่าคนทั่วไปถ้าไปตีนตระหนกกับมัน พ่อเป็นชาวบ้านเป็นช่างปูน พ่อจะไปตีนเต็นต์ ไร่กับAEC ถ้าถามตรงๆ ถามว่าเราเตรียมการอะไรบ้าง เราแทบไม่ต้องเตรียมการอะไรเลย แต่เรารู้ว่าเราต้องทำเรื่องภาษาที่3..."

4.2 ในกลุ่มพ่อค้า/นักธุรกิจ โดยประชาชนในกลุ่มนี้มีการดำเนินธุรกิจ ทำการค้าขายอยู่ในพื้นที่อำเภอแม่สาย รวมถึงมีประสบการณ์การค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้านมานานแล้ว ดังนั้นประชาชนกลุ่มนี้จึงมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอยู่แล้ว อีกทั้งมีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการค้า-การลงทุน จากหน่วยงานในพื้นที่ เช่น ด้านศุลกากร หอการค้า ที่มีข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการในเตรียมความพร้อมเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้นประชาชนกลุ่มนี้จึงไม่กระตือรือร้นในข้อมูลข่าวสารที่มาจากหน่วยงานท้องถิ่นอย่างเทศบาลตำบลแม่สาย เนื่องจากข้อมูลจากเทศบาลเป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเท่านั้น

"...วันหนึ่งเราไปถามเขา(นักธุรกิจท้องถิ่น)ว่าถ้าเปิดแล้วจะทำอย่างไร แต่เขารู้อยู่แล้วรู้ดีกว่าเราอีก...การค้าชายแดน ตั้งแต่ไหนแต่ไร แต่อดีตกาลมา แล้วเรื่องAEC มันเป็นเรื่อง เขาไม่ตีนตระหนก...แต่ที่ฟังมาจากนักวิชาการต้องอย่างนั้นต้องอย่างนี้ แต่พอมาที่นี่ เขาบอกว่าให้เตรียมใจไว้อย่างเดียว เขาไม่ตีนตระหนก มันเป็นเรื่องอาเซียนในหนังสือ มันไม่ใช่อาเซียนในวิถีชีวิต..."

ข้อสังเกตของผู้วิจัย: จากการสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่สาย ผู้วิจัยสังเกตว่า แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของเทศบาลตำบลแม่สายนั้น มีอยู่หลากหลาย ทั้งจากการเข้าร่วมอบรมสัมมนา จากเว็บไซต์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน รวมถึงการดำเนินการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ข้อมูล

ข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของทางเทศบาลตำบลแม่สายนั้นมีอยู่หลากหลายช่องทาง เช่นกัน แต่ทั้งนี้เทศบาลตำบลแม่สายที่มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาของชุมชนนั้น แต่เทศบาลตำบลแม่สายไม่ได้เป็นหน่วยงานที่เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนหรือ เกี่ยวข้องโดยตรงกับประชาคมอาเซียน อย่างเช่น ด้านศุลกากรแม่สาย ทางเทศบาลแม่สายเอง ต้องอาศัยข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ มาเป็นพื้นฐานในการให้ข้อมูล หรือเป็นผู้ประสานงาน หน่วยงานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อมาให้ข้อมูลแก่ชุมชน

ก.6 เทศบาลเวียงพางคำ

ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลผู้ส่งสารภาคประชาชน โดยเป็นผู้ส่งสารที่เป็นทางการนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตัวแทนของเทศบาลตำบลเวียงพางคำ คือ นายฉัตรชัย ชัยศิริ ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียงพางคำ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตัวแทนของเทศบาลตำบลเวียงพางคำ โดยเก็บข้อมูลใน 4 ประเด็นคือ (1) การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสื่อ บุคคลท้องถิ่น (2) การดำเนินการในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และ (4) การตอบสนองของกลุ่มผู้รับสารใน พื้นที่

1. การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากการสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียงพางคำ ในประเด็นการเปิดรับและ แสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ข้อมูลที่ได้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ แหล่งที่มาของข้อมูล และเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร โดยพบว่า

1.1 แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียงพางคำ ได้แก่ การเข้าร่วมอบรมสัมมนา กับหน่วยงานต่างๆ เช่น ที่ว่าการอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และเทศบาลตำบลแม่สาย เป็นต้น

“...ส่วนมากช่วงนี้อบรมก็จะเป็นเกี่ยวกับอาเซียนทั้งนั้น เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับอาเซียน...”

1.2 ลักษณะ/ประเภทของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ทางเทศบาลเวียงพางคำได้รับจะเป็นเนื้อหาทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ การเกษตร การเตรียมพร้อมด้านภาษา เป็นต้น โดยหน่วยงานระดับท้องถิ่นอย่างเทศบาลเองก็ต้องนำมาปรับพิจารณาให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน

“...ส่วนมากเวลาไปอบรมแล้วข้อมูลมันก็จะคล้ายๆกัน คือมันก็เป็นข้อมูลเดียวกัน การเตรียมตัวรองรับ เราก็มักทำในพื้นที่เรา นำมาปรับใช้ ใช้เหมือนกันหมดไม่ได้หรอก เพราะอย่างชายแดน อย่างเขตติดต่อกับประเทศอื่นมันก็จะต่างกัน เราก็ต้องหาที่ส่วนที่มันคาบเกี่ยวกัน อย่างของเรา การส่งออก ภาคเกษตรกรรมก็บางส่วน...การรับมือในเรื่องเศรษฐกิจ เกษตรกรรม ให้ข้อมูลข่าวสารกับทางชาวบ้าน เพื่อให้รับรู้ ให้เตรียมความพร้อมว่าถ้าเกิดมีอาเซียน เกิดการค้าเสรีเข้ามา เราจะเตรียมรับมืออย่างไร...”

“...เรามีสิ่งการเกี่ยวกับการรองรับมาแล้วว่า ให้แต่ละท้องถิ่นเตรียมความพร้อมในเรื่องภาษา...”

2. การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.1 วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในชุมชน/หมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวียงพางคำ ในประเด็นการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่ประชาชนในชุมชนนั้น พบว่า

การเผยแพร่ข้อมูล/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลของที่เทศบาลตำบลเวียงพางคำดำเนินการนั้น ทางเทศบาลตำบลเวียงพางคำจะใช้วิธีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน 4 ช่องทาง ได้แก่

1. การจัดประชุมอบรม โดยเป็นการจัดประชุมอบรมในระดับกลุ่มผู้นำชุมชน กำหนดผู้ใหญ่บ้าน เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และให้กลุ่มผู้นำเหล่านี้ไปแจ้งข้อมูลต่อยังประชาชนในพื้นที่ชุมชนที่ดูแลรับผิดชอบ

“...เราพยายามเอาระดับผู้ใหญ่บ้าน กำหนดก่อน อย่างประชุมประจำเดือน เชิญประชุมสังฆจร เราก็จะเชิญพวกเกษตรมาพูดเรื่องการเตรียมมือรับอาเซียน...ประชุมอบรมให้เขาไปบอกลูกหลานต่อว่าถ้าทำอาชีพนี้ก็เตรียมพร้อม ภาษา วัฒนธรรม...”

2. จัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดความรู้ โดยเป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่

“...เราเทศบาลจะมีศูนย์ถ่ายทอดการเกษตรด้วยซึ่งจะมีการประชุมทุกเดือน เราก็จะชวนพวกเกษตรกร เพื่อมาให้ความรู้เรื่องอาเซียน...”

3. จัดอบรมภาษา เช่น ภาษาพม่า ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านภาษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประชาชนในพื้นที่

“...จัดที่เทศบาลเราก็จะเอาชาวบ้านเข้ามา ครั้งหนึ่งก็ประมาณ50คน ก็จะมีภาษาพม่า ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน สำคัญก็3ภาษานี้ เพราะมีการติดต่อกัน แต่ส่วนมากสนใจจริงๆก็จะเป็น ภาษาจีน...”

4. การประดับธงชาติอาเซียน บริเวณหน้าสำนักงานเทศบาลตำบลเวียงพางคำ

“...ป้ายธงเป็นสื่อให้รู้ว่า อาเซียนคืออะไร อาเซียนมีกี่ประเทศ...มีการตั้งบสงเสริมเรื่อง ภาษา มีการอบรมภาษาด้วย...”

5. การดำเนินการในการจัดทำสื่อของหน่วยงานเทศบาลเวียงพางคำที่จะมีการเพิ่มเติมภาษาพม่า เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานเทศบาลเวียงพางคำกับประชาชนชาวพม่า

“...สื่ออื่นๆอย่างของเทศบาลเราก็จะทำทั้งภาษาพม่า ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมภาษา...”

2.2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ดำเนินการเผยแพร่

โดยการดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลของทางเทศบาลเวียงพางคำนั้น ในการให้ข้อมูลจะแบ่งประเภท/ชุดของข้อมูลที่ให้แก่ประชาชน เช่น

1. ข้อมูลสำหรับบุคคลทั่วไป โดยจะเป็นข้อมูลในส่วนของข้อมูลทั่วไปของประชาคมอาเซียน การประกอบอาชีพ

“...หน่วยราชการกระจายลงไป ในกรณีที่เราจัดอบรมใหญ่ๆ เช่นอบรม อสม. เราก็จะมีการแนะนำว่า ถ้าเปิดอาเซียน อาชีพอย่างพยาบาล แพทย์ วิศวกร ก็จะไปสามารถทำงานได้ พยายามให้ความรู้เขาไปด้วยเพื่อเขาจะได้ไปบอกลูกหลานต่อไปว่าถ้า 2-3 ปีข้างหน้าถ้าจบสายนี้มาก็คจะสามารถไปทำงานที่ต่างประเทศได้ โดยที่เขารองรับ คือจะมี8วิชาชีพ...”

2. ข้อมูลสำหรับเกษตรกร โดยจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าเกษตรเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

“...ให้ข้อมูลเกษตรกร เช่น พม่ามีสินค้าอะไร ลาวมีสินค้าอะไร จีนมีสินค้าอะไร ถ้าเปิดการค้าเสรี เราจะมีผลกระทบอย่างไร เช่นกระทบในเรื่องของข้าว...”

อีกทั้งในอนาคตทางเทศบาลเวียงพางคำได้วางแผนในการดำเนินงานในการส่งเสริมด้านข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมประชาชนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

1. การดำเนินการจัดตั้งวิทยุชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงพางคำ เพื่อเป็นช่องทางกระจายข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่อีกทางหนึ่งด้วย และทางเทศบาลตำบลเวียงพางคำยังได้เตรียม

“...เราก็เป็นตัวเชื่อมกระจายข่าว ตอนนี้จะมีการเปิดวิทยุชุมชน จะเอาข้อมูลข่าวสารสามารถเปิดได้หมด ของประชาคมตำบล ให้เจ้าหน้าที่ประกาศกับชาวหมู่บ้าน ให้แต่ละหมู่บ้านมีส่วนร่วม มีมาทำเป็นดีใจ บอกเล่าข่าวสาร แต่ตอนนี้มีทำแต่หนังสือไปหา ตอนนี้เป็นหลักข่าวสารว่ากิจกรรมจะมีไร่บ้าง แต่แผนงานในอนาคตคือจะกระจายข่าวสารทางคลื่นวิทยุ น่าจะเป็น103 ไร่ประมาณนี้ เป็นคลื่นของทางเทศบาลตำบล เป็นช่องทางใหม่...”

2. ดำเนินการในด้านการส่งเสริมด้านภาษาแก่ชุมชน อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมด้านภาษาของประชาชนก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เช่นภาษาพม่า ภาษาจีน เป็นต้น อีกทั้งยังวางแผนนโยบายการสนับสนุนโรงเรียนในพื้นที่ในงบประมาณส่งเสริมด้านภาษา เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วยเช่นกัน

“...แผนในอนาคต ถ้าเป็นเรื่องของท้องถิ่น เราเน้นในเรื่องของเด็ก เรื่องการศึกษา ดูแลลูกหลาน อย่างโรงเรียน เราก็อุดหนุนให้ตลอด ทั้งอุดหนุนเรื่องครู ช่วยครู อย่างครูสอนภาษาอังกฤษ สอนภาษาจีน เราก็ช่วยเหลือ ช่วยจ่ายให้ด้วย มีการจัดอบรมภาษาให้ด้วย อบรมให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ถ้าเด็กเราก็จะอบรมในโรงเรียนมันก็จะมี2ระบบคือ จะให้เราจัดระบบให้ หรือว่าจะให้จ้างครูไปสอนที่โรงเรียน แต่ส่วนมากเขาจะชอบให้จ้างครูไปสอนเพราะมันจะได้กระจายได้

ครูที่สอนก็เหมือนครูทั่วไป เราจะจ้างปีต่อปี จ่ายเงินให้ ก็เหมือนเราจัดหางบให้เขา แล้วครูที่โรงเรียนก็ไปจัดหาคนมาสอน ส่วนมากก็จะเป็นคนไทยมาสอน โครงการนี้มีมานานแล้ว ก่อนที่ผมจะเข้ามา ก็ประมาณสัก1-2ปี มีการอบรมเรื่องภาษา มีทั้งจีน อังกฤษ พม่า แต่จริงๆคนไทยไม่ค่อยสนใจภาษาพม่าเท่าไร ตั้งเป้าอบรมไว้50คน แต่คนมาประมาณ30กว่าคนเอง อาจจะเป็นเพราะคนพม่าพูดไทยได้อยู่แล้ว คนไทยส่วนมากไปสนใจภาษาอังกฤษกับจีนมากกว่า...”

3. ปัญหา/อุปสรรคที่พบระหว่างดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องอาเซียนของเทศบาลตำบลเวียงพางคำ

ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคของเทศบาลตำบลเวียงพางคำในการดำเนินการให้ข้อมูลแก่ประชาชนในพื้นที่ ได้แก่

3.1 ด้านงบประมาณในการดำเนินงานในด้านที่เกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เนื่องจากเทศบาลตำบลเวียงพางคำนั้นเพิ่งได้ประกาศจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลเวียงพางคำเมื่อปี พ.ศ. 2550 ดังนั้นในด้านการบริหารงานของเทศบาลนั้น งบประมาณจะถูกจัดสรรไปใช้ในการดำเนินนโยบายเร่งด่วนก่อน เช่น ด้านสาธารณูปโภคต่างๆ ดังนั้นในส่วนของงบประมาณจึงมีไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานในส่วนของการส่งเสริม/ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

“...ของพวกเรายังไม่เป็นระบบสุขภาพดี มันยังมีปัญหาเรื่องงบประมาณด้วย มันไม่เพียงพอ...”

3.2 ด้านประชาชนผู้รับสารในพื้นที่ ที่มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนค่อนข้างน้อย เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ตำบลเวียงพางคำนั้นหากไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งค้าขายแล้ว ก็จะมีโอกาสน้อยกว่าในการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน และยังไม่มีความสนใจในประเด็นนี้มากนัก ซึ่งทางเทศบาลตำบลเวียงพางคำก็ต้องมีการวางแผน

จัดการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่มาเข้าร่วมการอบรมความรู้ต่อไป

“...แต่ส่วนมากตอนนี้ที่มีปัญหาหน่อยก็คือเรื่องของชาวบ้าน คือไม่ค่อยมีความรู้เรื่องอาเซียน การค้าเสรี เขาไม่มีความรู้ อย่างเช่น การค้าเสรีคืออะไร ภาษีศุลกากรถ้านำเข้ามาแล้ว ผลกระทบมันจะเยอะมาก แต่ว่าเขายังไม่คิดถึงจุดนั้น แต่นี่คือท้องถิ่นเราพยายามให้พวกเขามาอบรม มาเตรียมความพร้อมว่าถ้าเป็นอย่างนั้นเราจะมีการอย่างไร...”

4. การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่

การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่ตำบลเวียงพางคำนั้น ในส่วนของเทศบาลตำบลเวียงพางคำนั้นเห็นว่า ประชาชนยังมีการตื่นตัว/มีความสนใจในประเด็นที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไม่มากนัก

“...แล้วอย่างชาวบ้านมีคำถามเขาก็จะมาถาม ทุกวันนี้ชาวบ้านเขายังไม่รู้หรอกว่าอาเซียนคืออะไร อย่างหนึ่งเพราะเขายังไม่ได้รับผลกระทบด้วย เขาเลยยังไม่กังวลเขาก็ทำมาหากินของเขาไป เขายังไม่มองถึงขั้นนั้น แต่เราก็ต้องมีมาตรการรองรับ เตรียมความพร้อมไว้อีก2ปีข้างหน้า...”

ก.7 เทศบาลแม่สายมิตรภาพ

ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลผู้ส่งสารภาคประชาชน โดยเป็นผู้ส่งสารที่เป็นทางการนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตัวแทนของเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ คือ นายวรรณศิลป์ จีระภาค ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตัวแทนของเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ โดยเก็บข้อมูลใน 4 ประเด็นคือ (1) การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ของสื่อบุคคลท้องถิ่น (2) การดำเนินการในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และ (4) การตอบสนองของกลุ่มผู้รับสารในพื้นที่

1. การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากการสัมภาษณ์ปลัดเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพในประเด็นการเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ข้อมูลที่ได้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ แหล่งที่มาของข้อมูล และเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร โดยพบว่า

1.1 แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ ได้แก่

การเข้าร่วมอบรมสัมมนากับหน่วยงานต่างๆ เช่น อำเภอแม่สาย เทศบาลแม่สาย เป็นต้น โดยการเข้าร่วมอบรมสัมมนากับหน่วยงานต่างๆนั้น จะเป็นบุคลากรในเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพเป็นผู้เข้ารับการอบรม เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

“...อันดับแรกเราก็มีการเรียนรู้โดยผู้บริหาร ก็คือตั้งแต่ท่านนายกเทศมนตรีและคณะผู้บริหาร ประกอบด้วย รองนายก สมาชิกสภา และสมาชิกบริหารของเทศบาลที่เป็นข้าราชการประจำ ก็คือปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการต่างๆ แล้วก็ข้าราชการที่อยู่ในออฟฟิศ ให้มีความรู้เรื่องอาเซียน...”

“... มีประชุมผู้บริหารมาแล้วครั้งหนึ่งกับสมาชิกสภา เตรียมกันทั้งอำเภอ โดยเชิญ อบต. เทศบาล โดยเทศบาลแม่สายมิตรภาพเป็นเจ้าภาพในการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องอาเซียน...”

1.2 ลักษณะ/ประเภทของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ทางเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพได้รับนั้นก็จะเป็นเนื้อหาทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น ข้อมูลพื้นฐานของประชาคมอาเซียน การเตรียมพร้อมด้านภาษา เป็นต้น

2. การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.1 วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในชุมชน/หมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์ปลัดเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพในประเด็นการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่ประชาชนในชุมชนนั้น พบว่า

เบื้องต้นทางเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ มีการเผยแพร่ข้อมูล/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลของเทศบาลแม่สายมิตรภาพ ได้มี

1. การประดับป้ายประชาสัมพันธ์ และธงอาเซียน ประเทศสมาชิกทั้ง 10 ชาติ บริเวณหน้าสำนักงานเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ
2. การให้ข้อมูลข่าวสารผ่านเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ

“...นอกจากแผ่นพับ ป้ายประกาศ ก็จะมีสถานีวิทยุ อินเทอร์เน็ตเราก็จะลงให้ความรู้ไปเรื่อยๆ ให้เตรียมความพร้อม แล้วก็มีการศึกษาดูงาน เราก็จะมีระดับผู้บริหาร ผู้นำชุมชนไปก่อน...”

2.2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ดำเนินการเผยแพร่

นอกจากข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ทางเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพได้ดำเนินการ โดยการติดป้ายประชาสัมพันธ์ และธงอาเซียน และการให้ข้อมูลข่าวสารผ่านเว็บไซต์

ของหน่วยงานเทศบาลแม่สายมิตรภาพแล้วนั้น ในส่วนของเทศบาลแม่สายมิตรภาพในการดำเนินการในการเผยแพร่ข้อมูล/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของเทศบาลแม่สายมิตรภาพแก่ประชาชนในพื้นที่นั้น กำลังอยู่ในขั้นตอนของการวางแผนเตรียมการดำเนินการ โดยทางเทศบาลแม่สายมิตรภาพได้วางแผนเกี่ยวกับการส่งเสริมการให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาอาเซียน โดยเป็นโครงการที่จะส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชนและประชาชนที่สนใจได้มีความรู้ในภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาพม่า ที่จะประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารกันได้ โดยโครงการจะอยู่ในแผนพัฒนาของเทศบาลแม่สายมิตรภาพ เป็นแผนการดำเนินการระยะเวลา 2 ปีก่อนที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 มีเป้าหมายให้ประชาชนในพื้นที่สามารถสื่อสารกันระหว่างประชาชนประเทศเพื่อนบ้านได้

“(แผนงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน) เบื้องต้นก็ให้เจ้าหน้าที่เรียนรู้ภาษาต่างประเทศของเราอยู่ใกล้พม่าก็เรียนภาษาพม่า ภาษาอังกฤษ ภาษาจีนเพิ่มเติมตั้งแต่ปีนี้เป็นต้นไป เดียวเราก็จะเปิดการสอนให้กับข้าราชการที่อยู่ในพื้นที่...แล้วก็มีโครงการต่อเนื่องคือ อบรมภาษาต่างประเทศให้กับผู้นำ ที่พอจะสื่อสารได้ ก็คือ ตั้งแต่ผู้ใหญ่บ้าน แล้วก็ประธานชุมชนต่างๆ ... กำลังจะเริ่มโครงการนะ เพราะว่าเราทราบแน่ชัดแล้วว่าทางรัฐบาลได้ประกาศในปีงบประมาณ 2555 แล้ว เราก็รับมา เตรียมเข้าแผนพัฒนาของเรา แล้วก็เตรียมให้ผู้บริหาร เตรียมให้ชุมชน คือใน 2 ปี ระหว่างปี 56-57 นี้ เราเตรียมรับอยู่ 2 ปี เปิด 58 มา ก็หมายความว่าเราพอจะรู้เรื่อง (โครงการเกี่ยวกับการอบรมภาษาก่อนเข้าอาเซียน)...”

“...ในส่วนของชาวบ้านเราก็จะกระตุ้นให้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้พอสื่อสารได้ ไม่จำเป็นต้องเรียนจริงๆ ก็คือเรียนพอที่จะรู้ และพอดีเราอยู่ในพื้นที่คาบเกี่ยว 3 ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว แล้วก็จีน โชคดีอย่างหนึ่งคือ คนในพื้นที่เราสามารถฟัง 4 ประเทศนี้รู้เรื่อง ด้วยคำที่มีรากศัพท์อันเดียวกัน คือ ภาษาไต ภาษายอง ภาษาลื้อ ภาษาเขิน คน 3-4 ภาษานี้พูดกันรู้เรื่อง

โดยไม่ต้องแปล คนในพื้นที่ที่มีความหลากหลาย(เชื้อชาติ) เขาสื่อสารกันได้ ถ้ามีพื้นฐานมาจากคน ลื้อ คนไทยใหญ่ คนยอง คนเมือง คนเขิน ก็คือรู้เรื่องกันในอนุภาคลำน้ำโขงส่วนบนจนถึงลาว เพราะฉะนั้นที่ฟังไม่ได้จริงๆในขณะนี้คือพม่า เราไม่รู้เรื่องเลย เพราะฉะนั้นเทศบาลจึงต้องให้มีการ เรียนรู้ภาษาพม่า จะจัดเป็นโครงการอบรมผู้นำ แล้วภาษาเขมรก็อาจจะเป็นภาษาต่อไปก็ ภาษา เวียดนามก็อาจจะอีกต่อไป แต่เราต้องใกล้ชิดกับพม่า ที่จะต้องสื่อสารกัน เนื่องจากแรงงานพม่า อยู่ในเขตเราเยอะพอสมควร ไม่ใช่พอสมควร เพราะฉะนั้นก็ต้องมีการสื่อสาร..."

2. การดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน แก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่สายมิตรภาพ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนิน ชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น ข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ การค้า การอยู่ร่วมกัน ในชุมชน เป็นต้น

"...ในส่วนของพี่น้องประชาชน เราได้เข้าถึงพี่น้องประชาชน โดยการแจ้งให้ทราบว่า 1 มกราคม เราจะเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของอาเซียน ชาวบ้านจะได้รู้ว่า พอเปิดมาแล้วชาวบ้านจะมี ผลกระทบอะไรบ้าง ก็จะแจ้งให้ทราบว่า 1. ยกตัวอย่างเสรีทางแรงงาน เสรีทางการค้าอื่นๆ ที่มี หลายๆ เรื่อง และที่สำคัญคือจะมีการเคลื่อนย้ายคน เราก็จะบอกให้ชาวบ้านทราบว่า คนจะเข้ามา ในพื้นที่ของเรามากขึ้น หรือคนของเราจะไปอยู่ที่อื่นมากขึ้น มีการเคลื่อนย้ายแรงงานซึ่งจะมี ผลกระทบต่อประชาชน 2. ด้านสิ่งแวดล้อม คนมาอยู่เยอะก็จะเกิดขยะเยอะ การจรรยาบรรณคั้งขึ้น ก็แจ้งให้ชาวบ้านทราบ แต่ก็แจ้งว่าผลดี ถ้ามีคนมาอยู่เยอะก็หมายความว่าคนต้องกินเยอะ กิน เยอะก็ต้องซื้อ กำลังซื้อก็จะมี เราก็จะได้ขายสินค้าเพิ่มมากขึ้น สินค้าเกษตรอะไรก็ได้ราคาดี ยิ่งขึ้น ชาวบ้านก็จะรับทราบในส่วนนี้..."

3. การดำเนินการในการจัดทำสื่อของหน่วยงานเทศบาลแม่สายมิตรภาพที่จะมี การเพิ่มเติมภาษาพม่า เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานเทศบาลแม่ สายมิตรภาพกับประชาชนชาวพม่า

"...ก็ต้องเตรียมอย่างอื่น เช่น เอกสาร แผ่นพับ ก็จะมีภาษาพม่าประกอบด้วย เพื่อให้เกิด ความเข้าใจกัน เวลาทำป้ายต่างๆ ก็พยายามจะให้มีภาษาพม่า..."

ก.8 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง

ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลผู้ส่งสารภาคประชาชน โดยเป็นผู้ส่งสารที่เป็นทางการนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง คือ นายทองสุข ใจภักดิ์ ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง โดยเก็บข้อมูลใน 4 ประเด็นคือ (1) การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของสื่อบุคคลท้องถิ่น (2) การดำเนินการในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และ (4) การตอบสนองของกลุ่มผู้รับสารในพื้นที่

1. การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

จากการสัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง ในประเด็นการเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ข้อมูลที่ได้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ แหล่งที่มาของข้อมูล และเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร โดยพบว่า

1.1 แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง ได้แก่

1. การอบรมสัมมนากับหน่วยงานต่างๆ เช่น ที่ว่าการอำเภอแม่สาย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

“...เพียงเอาแต่ผู้นำ ผู้ที่สนใจ อาจจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นสมาชิก อบต. หรือกลุ่มที่ให้ความรู้ทางด้านภาษา คืออย่างบุคลากรทางการศึกษา เข้าไปอบรมสัมมนา ที่ทางส่วนราชการ

ต่างๆ หรือทางมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่เขาจัด เช่น (มหาวิทยาลัย)แม่ฟ้าหลวง (มหาวิทยาลัย)นเรศวร ก็ส่งบุคลากรไป ผู้ที่สนใจของตำบลไป พอได้องค์ความรู้แล้วก็นำมาเผยแพร่ต่อ ว่าเค้าคิดอย่างไร อะไรอย่างไร แล้วเราจะได้อะไรในอนาคต...”

2. ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์

3. ข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต

โดยจะเป็นแสวงหาข้อมูลของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจภายในหน่วยงาน เกี่ยวกับประเด็นการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

“...เราก็ส่งบุคลากรของเราไปอบรมสัมมนา อบรมแล้วก็มาถ่ายทอดว่าแนวโน้มนโยบายช่องทางที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ขั้นตอนวิธีการจะเป็นอย่างไรบ้าง แล้วก็มาประเมินกัน ผลได้ผลเสีย ทำSWOT ว่าท้องถิ่น พี่น้องจะได้อะไร...ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนก็มี เพราะเดี๋ยวนี้มันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร มันออนไลน์ (online) ส่วนมากชาวบ้านเขาก็รู้ เจ้าหน้าที่ (อบต.เกาะช้าง)ก็รู้หมด...”

1.2 ลักษณะ/ประเภทของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง ได้รับจากการไปอบรมสัมมนากับหน่วยงานต่างๆ นั้นจะเป็นข้อมูลโดยทั่วไปของประชาคมอาเซียน

“...อบรมเขาก็พูดโดยรวมทั้งหมดเลย...”

2. การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.1 วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในชุมชน/หมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง ในประเด็นการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่ประชาชนในชุมชนนั้น พบว่า

ในเบื้องต้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง มีการเผยแพร่/การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน โดยการประดับธงอาเซียน และประเทศสมาชิกทั้ง 10 ชาติ บริเวณหน้าสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างและแจกจ่ายไปยังหน่วยงานในท้องที่ทั้ง โรงเรียน โบสถ์ เป็นต้น เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รู้จักประชาคมอาเซียน

“...ก็ทำป้าย ให้(ชาวบ้าน)สนใจ ให้ติดตามสถานที่ราชการ สถานศึกษา...(ติดป้ายอาเซียน)ก็แล้วแต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ผมติดป้ายมานานละ ให้เห็นว่าจะมีอาเซียน ให้รู้ว่าจะมี 10 ประเทศนะ แต่ในกลุ่มผู้บริหารก็มีคุยกันเรื่อยๆ ว่าเราจะได้ เราจะเสียอะไร ก็คุยกันในภาพรวม แต่มันยังไม่เกิดขึ้นจริงเลยยังนึกภาพจริงๆ ไม่ออก แต่ว่าคาดการณ์ คาดว่าอะไรจะเกิดขึ้นเท่านั้น บางที่เราคิดไว้ คาดไว้ มันอาจจะไม่ใช่ก็ได้ อะไรเหล่านี้...”

“... (ชุดข้อมูลเรื่องประชาคมอาเซียน)ตอนนี้ยังไม่ได้ทำ ตอนนี้คือไปอบรมมา แล้วก็เอามาคุยกันในหมู่เล็กๆ คือเอกสารยังไม่มี จะมีแต่คุยกันปากเปล่า...”

2.2 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ดำเนินการเผยแพร่

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง นั้นการดำเนินการในการเผยแพร่ข้อมูล/การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง แก่ประชาชนในพื้นที่นั้น กำลังอยู่ในขั้นตอนของการวางแผนเตรียมการดำเนินการ โดยทางองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง ได้วางแผนเกี่ยวกับการส่งเสริมการให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในด้านภาษา เช่น

1. โครงการการส่งเสริมการเรียนภาษาโดยจัดหาวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเข้ามาอบรมให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เช่น ภาษาพม่า ภาษาอังกฤษ

“...คือขั้นตอนนี้เรายังไม่ได้ดำเนินการ (ลงไปให้ข้อมูลกับชุมชน)ความรู้แล้วก็...การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องอาเซียน ก็คงจะเป็นด้านภาษา อบรมภาษาที่ประชากรอยากจะแสวงหา ภาษาที่คนในพื้นที่อยากจะเรียน เราก็จะหาวิทยากรมาดูแลให้.. ตอนนี้หมายความว่าท้องถิ่นเตรียมไว้ก่อน ทำข้อบัญญัติไปผ่านสภา ผ่านแล้วถึงจะดำเนินการได้ ตอนนี้ยังไม่ได้ดำเนินการเพราะข้อมูลยังไม่ผ่านสภา ตำบลเกาะช้างยังอยู่ในช่วงเลือกตั้งนายก อบต. ยังไม่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบล ซึ่งจะเข้ามาทำหน้าที่พิจารณาข้อบัญญัติ...”

2. จัดสรรงบประมาณสนับสนุน(เงินอุดหนุนหน่วยราชการ)ด้านการเรียนภาษาในสถานศึกษาในพื้นที่ตำบลเกาะช้าง โดยจะเป็นงบประมาณในการจ้างบุคลากร/ครูที่มีความรู้ด้านภาษามาสอน โดยแต่ละโรงเรียนสามารถทำโครงการมาเสนอของบประมาณสนับสนุนได้

“... ก็คงจะเตรียมเรื่องงบประมาณเรื่องภาษา ให้นักเรียน และประชาชน โดยทั่วไป ที่มีความสนใจ คนที่ต้องการ ก็ตั้งงบประมาณไว้ แต่ของบัญญัติยังไม่ผ่าน ... คำเรียกว่าเงินอุดหนุนหน่วยราชการ เราก็ทำว่าจะฝึกอบรมภาษาเท่าไรจะจ้างครูหรือผู้ที่มีความรู้ทางด้านภาษา คงจะคล้ายๆ ตัวแทนครู อาจจะทำจ้างคนที่เขาเก่ง คนที่เขาสามารถสื่อสารได้ เขาสามารถมาสอนได้... อย่างบที่เคยขอด้านภาษาก็มีมาทุกโรงเรียนแล้วแต่ว่าเขามีศักยภาพที่จะทำได้ บางที่เขาไม่มีบุคลากร ไม่มีอะไร เขาก็ขอมา เพียงแต่เอาไปสอนให้เด็กในโรงเรียนให้ได้รู้ทันในเรื่องอาเซียน ให้รู้ภาษาเพิ่มมากขึ้นนอกจากไทย อังกฤษ ก็คงภาษาจีนนะ อะไรพวกนี้...”

3. ปัญหา/อุปสรรคที่พบระหว่างดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องประชาคมอาเซียน

เนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างยังไม่ได้มีการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริม/ประชาสัมพันธ์ด้านประชาคมอาเซียน นอกเหนือจากการติดป้ายประชาสัมพันธ์

ดังนั้นในส่วนของปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างนั้น ก็จะมีในด้านของงบประมาณในการดำเนินงานในการสนับสนุนส่งเสริมความรู้เรื่องอาเซียนในพื้นที่ ซึ่งงบประมาณในการดำเนินงานของทางหน่วยงานนั้นจะถูกจัดสรรไปใช้ในการบริหารงานด้านอื่นๆ ซึ่งอาจจะเหลือไม่เพียงพอนำมาเป็นงบประมาณสนับสนุนพิเศษในการดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

4. การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่

การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียนในพื้นที่ตำบลเกาะช้างนั้น ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างนั้น เห็นว่า

4.1 ในกลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่ยังมีการตื่นตัวในประเด็นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไม่มากนักในด้านของการปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตหรือการประกอบอาชีพ แต่จะไปเน้นการสนับสนุนบุตรหลานในการเรียนภาษาเพิ่มเติม

4.2 กลุ่มนักเรียนนักศึกษาในพื้นที่จะมีการตื่นตัวในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะในด้านของการเรียนภาษา ทั้งจากการเรียนในโรงเรียนและการเรียนพิเศษเพิ่มเติม

4.3 กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่มีการตื่นตัวในประเด็นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนไม่มากนัก อาจด้วยเนื่องจากมีบริษัทเข้ามาดูแลตั้งแต่ในกระบวนการปลูกจนถึงการรับซื้อสินค้า ซึ่งเกษตรกรอาจจะไม่ต้องแสวงหาข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมของเกษตรกรเอง

“... ชาวบ้านตอนนี้ก็ยังไม่ตื่นตัวเท่าไร จะมีเฉพาะกลุ่มนักเรียน นักเรียนนักศึกษาที่ตื่นตัว แต่คนที่อายุมากๆ ที่มีวิถีชีวิตอยู่กับท้องไร่ท้องนา ที่เป็นเกษตรกร ผมไม่เห็นเค้าตื่นตัวอะไรกันเลย บางทีผมถาม ยังไม่สนใจด้วยซ้ำไป เค้าก็บอกมันไม่มีอะไรมากมาย เราก็อยู่ของเราทำมาหากินของเราได้อยู่แล้ว...”

จากข้อมูลผลการวิจัยในบทที่ 4 ในส่วน กลุ่มผู้ส่งสารที่เป็นทางการ โดยการสัมภาษณ์
สื่อบุคคลท้องถิ่นที่เป็นผู้ส่งสารที่เป็นทางการทั้งหมด 8 คน ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลใน
4 ประเด็นคือ (1) การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของ
สื่อบุคคลท้องถิ่น (2) การดำเนินการในการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน (3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ และ (4) การตอบสนองของกลุ่มผู้รับสารใน
พื้นที่ สามารถสรุปผลการวิจัยที่ได้เป็นตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2: การเปิดรับ/การแสวงหาและการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสื่อบุคคลท้องถิ่น(ผู้ส่งสารที่เป็นทางการ)

	การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน		การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน		ปัญหา/อุปสรรคในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียน
	แหล่งที่มาของข้อมูล	ลักษณะ/ประเภทของข้อมูล	วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	ข้อมูลข่าวสารที่ดำเนินการเผยแพร่		
1. ทิวทัศน์การอำเภอมแม่สาย	1. ข้อมูลจากจังหวัดเชียงราย 2. ข้อมูลจากการอบรมสัมมนาที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานต่างๆ	แนวนโยบายการปฏิบัติงาน	1. ข้อมูลข่าวสารจากทิวทัศน์อำเภอมแม่สายไปถึงประชาชนผ่านผู้นำชุมชน-การประชุม-หนังสือราชการ 2. ดำเนินการโดยผ่านหน่วยงานราชการระดับอำเภอม	ชื่อราชการ /ชื่อระเบียบ /ชื่อกำหนดต่างๆ	1. ภาระหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานอำเภอมแม่สาย 2. งบประมาณในการดำเนินงาน 3. ยุทธศาสตร์การดำเนินการที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 4. แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ยังไม่ชัดเจน 5. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้ข้อมูลข่าวสาร	1. กลุ่มผู้นำชุมชนมีการตื่นตัวในประเด็นที่เกี่ยวกับอาเซียน 2. กลุ่มประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้ความเข้าใจ 3. กลุ่มเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจสูง

	การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน		การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน		ปัญหา/อุปสรรคในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียน
	แหล่งที่มาของข้อมูล	ลักษณะ/ประเภทของข้อมูล	วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	ข้อมูลข่าวสารที่ดำเนินการเผยแพร่		
2. ด้านบุคลากรแม่สาย	1. ข้อมูลของด้านบุคลากรแม่สาย 2. ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ	ข้อมูลเกี่ยวกับ - การนำเข้า-ส่งออกของสินค้า - การซื้อ-ขายสินค้าบริเวณชายแดนแม่สาย	1. รูปแบบที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ 2. รูปแบบสื่อออนไลน์ 3. รูปแบบการจัดประชุมสัมมนา - กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจ - กลุ่มภาคประชาชน - กลุ่มราชการ	1. กลุ่มผู้รับสารที่เป็นภาคธุรกิจ -ข้อมูลเชิงลึก 2.กลุ่มผู้รับสารที่เป็นกลุ่มผู้นำชุมชน และนักเรียน/นักศึกษา -ข้อมูลในภาพรวม 3. กลุ่มผู้รับสารที่เป็นประชาชนทั่วไป -เน้นในไม่มีการตื่นตัว	1. ความสนใจ/ความกระตือรือร้นของกลุ่มผู้รับสาร 2. การจัดการข้อมูลข่าวสารให้เหมาะสม/สอดคล้องกับกลุ่มผู้รับสาร	1. กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจ มีการตื่นตัวมาก 2. กลุ่มประชาชนทั่วไป มีการตื่นตัวน้อย
3. พัฒนาชุมชนแม่สาย	1. สื่อมวลชน 2. สื่อออนไลน์ 3. ป้ายประชาสัมพันธ์	ข่าวสารทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	ไม่ได้มีการดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสาร	-	*หน่วยงานต้นสังกัดยังไม่มีนโยบาย/แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	-

	การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน		การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน		ปัญหา/อุปสรรคในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียน
	แหล่งที่มาของข้อมูล	ลักษณะ/ประเภทของข้อมูล	วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	ข้อมูลข่าวสารที่ดำเนินการเผยแพร่		
4. เกษตรอำเภอแม่สาย	หน่วยงานต้นสังกัด	การส่งเสริมเกษตรกรในการทำเกษตรอินทรีย์	1. ดำเนินการให้ข้อมูลผ่านการประชุมประจำเดือน 2. ให้เอกสารข้อมูล 3. การจัดนิเทศงาน	วิธีการทำเกษตรอินทรีย์	1. การนัดหมายการประชุม 2. เกษตรกรในพื้นที่ที่ยังคงมีการใช้สารเคมี	1. กลุ่มเกษตรกรตัวอย่างมีความสนใจและทำเกษตรอินทรีย์ 2. เกษตรกรทั่วไปทำการเกษตรแบบเดิม
5. เทศบาลตำบลแม่สาย	1. การเข้าร่วมอบรมสัมมนากับหน่วยงานต่างๆ 2. สื่ออินเทอร์เน็ต 3. สื่อมวลชน	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	1. การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน - คณะผู้บริหาร/สมาชิกสภาเทศบาล - ผู้นำชุมชน 2. การจัดตั้งศูนย์ศึกษาเตรียมความพร้อมประชาคมอาเซียน 3. การออกหน่วย	1. เทศบาลตำบลแม่สายเป็นผู้ดำเนินการให้ข้อมูลเอง-เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2. เชิญหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องด้านอาเซียนมาดำเนินการให้ข้อมูล	ข้อมูลข่าวสารต่างๆไม่ได้เป็นข้อมูลที่มีการแบ่งประเภท หรือข้อมูลเฉพาะสำหรับพื้นที่	1. ในกลุ่มประชาชนทั่วไปมีการตื่นตัวไม่มากนัก 2. ในกลุ่มพ่อค้า/นักธุรกิจ-มีการเตรียมความพร้อม

	การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน		การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน		ปัญหา/อุปสรรคในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียน
	แหล่งที่มาของข้อมูล	ลักษณะ/ประเภทของข้อมูล	วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	ข้อมูลข่าวสารที่ดำเนินการเผยแพร่		
			เคลื่อนที่อาเซียน 4. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนผ่านทางเว็บไซต์ 5. การประดับธงชาติอาเซียน	ความรู้		
6. เทศบาลเวียงพางคำ	การเข้าร่วมอบรมสัมมนา กับหน่วยงานต่างๆ	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	1. การจัดประชุมอบรม 2. จัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดความรู้ 3. จัดอบรมภาษา 4. การประดับธงชาติอาเซียน	1. ข้อมูลสำหรับบุคคลทั่วไป 2. ข้อมูลสำหรับเกษตรกร *อยู่ในขั้นตอนของการวางแผนเตรียมการ	1. งบประมาณในการดำเนินงาน 2. ประชาชนผู้รับสารในพื้นที่	ประชาชนมีการตื่นตัวไม่มาก

	การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน		การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน		ปัญหา/อุปสรรคในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียน
	แหล่งที่มาของข้อมูล	ลักษณะ/ประเภทของข้อมูล	วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	ข้อมูลข่าวสารที่ดำเนินการเผยแพร่		
				<p>ดำเนินการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินการจัดตั้งวิฑูษุมนของเทศบาลตำบลเวียงพางคำ -ดำเนินการในด้านการส่งเสริมด้านภาษาแก่ชุมชน -การดำเนินการในการจัดทำสื่อของหน่วยงานเทศบาลแม่สายมิตรภาพ 		

	การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน		การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน		ปัญหา/อุปสรรคในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียน
	แหล่งที่มาของข้อมูล	ลักษณะ/ประเภทของข้อมูล	วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	ข้อมูลข่าวสารที่ดำเนินการเผยแพร่		
7. เทศบาลแม่สาย มิตรภาพ	การเข้าร่วมอบรมสัมมนากับหน่วยงานต่างๆ	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	1. การประดับป้ายประชาสัมพันธ์ และธงอาเซียน 2. การให้ข้อมูลข่าวสารผ่านเว็บไซต์	*อยู่ในขั้นตอนของการวางแผนเตรียมการดำเนินการ -โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาอาเซียน -การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสาร -การจัดทำสื่อของหน่วยงาน	-	-

	การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน		การดำเนินการในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน		ปัญหา/อุปสรรคในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	การตอบสนองของภาคประชาชนในประเด็นเรื่องประชาคมอาเซียน
	แหล่งที่มาของข้อมูล	ลักษณะ/ประเภทของข้อมูล	วิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	ข้อมูลข่าวสารที่ดำเนินการเผยแพร่		
8. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง	1. การอบรมสัมมนา กับหน่วยงานต่างๆ 2. ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน 3. ข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต	ข้อมูลทั่วไปของประชาคมอาเซียน	การประดับธงอาเซียน	*กำลังอยู่ในขั้นตอนของการวางแผนเตรียมการดำเนินการ -โครงการการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา -จัดสรรงบประมาณสนับสนุน	งบประมาณในการดำเนินงาน	1. กลุ่มประชาชนทั่วไปตื่นตัวไม่มากนัก 2. กลุ่มนักเรียนนักศึกษาตื่นตัวเรื่องภาษา 3. กลุ่มเกษตรกรตื่นตัวไม่มากนัก